

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. IX. 26 • Nr. 39 (2065)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-522

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Robert Bourassa

PAKEISTI PAREIGOS

Premjeras R. Bourassa priėmė atsisakymo dvių ministrų, transporto – Bernard Pinard ir Autokelių Goerge Tremblay, ryšium su perėmimu kitų pareigų.

Jau yra tikra, kad spalio mėnesio gale premjeras R. Bourassa paskelbs rinkimus ir tai būtų po daugiau kaip trijų metų nuo jo išrinkimo premjeru.

KANADOS INDĖNAI MERIMAUJA

Caughnawagoje jau kuris laikas kaip eina ginčai tarp indėnų ir baltųjų gyventojų. Indėnai imasi visų galimų priemonių, norėdami iškraustyti baltųjų gyventojų šeimą, kurių yra apie 40. Savo norą apvalyti gyvenvietes nuo baltųjų, jie aiškina tuo, kad dėl gyvenamo ploto stokos, jų pačių gyventojai turi ieškoti pastogės kitur. Daugelis

baltųjų šeimų, anksčiau nesutikę palikti savo namų, dabar jau išsikelia, nes indėnai lankydami kiekvieną šeimą, reikalauja kuo greitesnio jų išsikraustymo.

PERĖJO NELEGALIAI SIENA

18 Hong-Kongo kiniečių iš Montrealio perėjo nelegaliai sieną ir atsidūrė U.S. teritorijoje. Juos visus žygiuojančius greitkelio pastebėjo policija ir perdavė Kanados imigracijos pareigūnams. Montrealyje šiuo metu yra apie 30,000 kiniečių iš Hong-Kongo ir tik per šešis šių metų mėnesius į Kanadą jų imigravo 4,000.

FINANSINĖ PAGELBA ŠEIMOMS IR PENSININKAMS

Šiomis dienomis buvo paskelbti nauji premjero R. Bourassa planai dėl finansinės pagalbos šeimoms. Pagal naują programą šeima gaus 15 dol. į mėnesį už pirmą vaiką, 22 dol. už antrą, 33 dol. už trečią ir 37 dol. už ketvirtą. Taip pat gaus papildomai po 5 dol. už vaikus tarp 12-17 m. amžiaus. Visi tie ištekčiai bus daugiausia padengiami iš Federalinės valdžios lėšų.

Tuo tarpu norima visiems Quebeco piliečiams virš 65 m. amžiaus įvesti mokestį už naudojimąsi autobusais ir Metro tik 10 centų.

VĖL STREIKAS

Radio-Quebec darbininkai po nepasisekusių

derybų, nubalsavo streikuoti. Streikuos apie 150 techninio personalo žmonių.

NAUJAS VIEŠBUTIS

Nun's Island vietovėje Verdune greitu laiku prasidės viešbučio statyba, kuri kainuos 7.5 mil. dol. ir bus baigta apie 1976 m. Tačiau jau kitų metų gale bus atiduota naudojimui 160 kambarių, kurie vienas parai kainuos 25 dol., vietoje dabar Montrealyje mokamų 30-35 dol. už kambarį.

Kardinolas Joseph Mindszenty

VENGRŲ KARDINOLAS MINDSZENTY MONTREALYJE

Montrealyje vieši kardinolas Mindszenty, buvęs ilgametis Vengrijos kardinolas. Montrealyje šv. Juozapo šventovėje laikė mišias ryšium su 1,000 metų nuo krikščionybės įvedimo Vengrijoje. Čia jis susitiks su kunigais ir vengrų visuomeniniais veikėjais. Kardinolas Mindszenty planuoja išleisti savo atsiminimų knygą, kuri be abejo sulauks plačiųjų sluoksnių susidomėjimą.

WATERGATE BYLA EINA PRIE GALO

Iš Washingtono pranešama, kad pagarsėjusi Watergate byla jau eina prie galo. Išklausti yra visi liudininkai ir surinktos reikiamos žinios, išskyrus Baltuosiuose Rūmuose įkalbėtas juosteles. Šiuo metu kaip žinoma Prezidento Niksono advokatai kovoja telimuose už minėtų juostelių išlaikymą paslaptįje.

ROOSEVELTAS KALTAS?

U.S. Senato pakomiteje liudija tūlas Louis Magtriana, kad jam buvusio Amerikos Prezidento sūnus Rooseveltas ir lošikas Michael McLaney pasiūlė 100,000 dol. už Bahamų salų premjero Lynden Pindling nužudymą. Rooseveltas, šiuo metu gyvenantis Ispanijoje, visus parodymus pavadino visišku melu ir pareikalavo viešo atsiprašymo.

RAŠO KNYGĄ

Buvęs Sovietų Sąjungoje garsus mokslininkas, artimas Solženicino draugas Z.A. Medvedev ruošiasi išleisti knygą, pavadintą "Dešimt metų po Ivan Denisovič" ir kuri pasirodys greitu laiku rinkoje.

Minėtam mokslininkui, jam su šeima būnant Vakaruose profesiniais tikslais, Maskvos komunistai prieš penkias savaites atėmė pilietybę ir nebeįleido į tėvynę. Šiuo metu jis su žmona ir 16-ko metų sūnumi gyvena Londone. Jo, spaudai ruošiamą knygą, atrodo sudomins plačiąją visuomenę, nes ji bus paremta autentiškais faktais.

S. AGNEW KĖDĖ BRAŠKA

Iš Washingtono pranešama, kad vice prezidentas S. Agnew kol kas pasiliks savo vietoje. Kaip žinoma prieš jį yra varoma akcija, kad jam dabūnant gubernatoriumi, jis ėmęs kyšius ir buvęs įsivėlęs į įvairius nešvarius darbus.

Atrodo negalint įrodyti jo išimaišymo į Watergate bylą, norima šiais kaltinimais apie jo praeitį, priversti atsisakyti einamų pareigų.

UNIJOS LYDERIO JABLONSKIO ŽUDIKO LIKIMAS

Vienas iš Jablonskio šeimos žudikų Aubran Buddy Martin yra nutels-tas mirti elektros kėdėje. Dar kiti trys taip pat patraukti atsakomybėn, tarp jų ir šiuo metu pašalintas ir angliakasių unijos prezidento pareigų Tony Boyle.

Jablonskis, jo žmona ir duktė buvo išžudyti 1969 metais. Telsėjo Sweet žodžiais — pasmerktasis mirti Martin niekada nebuvo parodęs net mažiausio pasigailėjimo dėl to, ką yra padaręs.

Tony Boyle areštuojamas

PREZIDENTŲ GARBEI IR ATMINIMUI

Prie buvusių laisvos ir nepriklausomos Lietuvos visų trijų prezidentų, jų garbei ir šviesiam atminimui pagerbti paminklų, susirinkę liūdlime ne tiek tų garbingų asmenybių per anksti netekę, kiek dėl to, kad likimas mums lėmė tuos kuklius paminklėlius pastatyti ne senoje Lietuvos sostinėje bet čia... Tiesa, svetingoje, bet vis tik — svetimoje mums žemėje. Ne pagal principą: paminklas priklauso vietai, ne vieta paminklui.

Lemtis pašykštėjo mums, lietuviams, nors vienos generacijos būvyje, pagyventi laisvu, nepriklausomu gyvenimu, visai atstatyti ilgos prispaudos suniokotą mūsų šalį, labiau sukonsoliduoti mūsų tautą, daugiau sukurti mokslo, meno, literatūros, kultūros vertybių, kad didžiųjų pastangų ir sunkaus darbo vaisiais džiaugdamies, galėtume visumoje jais pasinaudoti.

Didvyriams, tautai ir visuomenei nusipelnusiems asmenims, mokslo, meno, kultūros bei žymiems valstybininkams — politikos veikėjams prisiminti ir pagerbti, paminklai buvo statomi jau žiloje senovėje. Nepriklausomoje Lietuvoje, miestuose ir miesteliuose, valstybės, savivaldybių ir visuomenės organizacijų iniciatyva ir lėšomis, didžiai nusipelnusiems Lietuvai asme-

nims pagerbti, buvo pastatyta įvairaus dydžio, įvairių stilių ir iš įvairios medžiagos išpildin-gų, didingų paminklų. Visus anuos paminklus okupantas nugriovė, jų medžiagą panaudojo kolchozų tvartų statybai. To barbariško, šventųjų tautos jausmų įžeidimo, tos paniekos, lietuviai niekada neužmirš!... Metalas, marmūro ar granito paminklus sunaikino priešas, bet jis niekada neištengs tų paminklų sunaikinti mūsų širdyse!...

Visi trys neužmirštami nepriklausomos Lietuvos Prezidentai, iš pat savo jaunystės buvo sąmoningi lietuviai; kudirkiškai tartant — buvo stulpai, kuriais rėmėsi tautos visuomeninis, kultūrinis, o atstačius nepriklausomybę — ir valstybinis gyvenimas. Kaip šviesūs žiburai tamsoje, savo raštais, savo kalbomis ir darbais jie švietė aplinkai, spinduliavo į visus Lietuvos pakraščius, skleidė tautinį susipratimą ir laisvės mintį. Lietuvišką, tautinį — patriotinį darbą jie dirbo dar anais, caro prispaudos laikais, kai Lietuvoje dar buvo ir tamsa ir juoda... Jų kova dėl tautos išcharstinės vergijos išlaisvavimo: dėl teisių gimtąja kalba rašyti, skaityti ir melstis, buvo — šviesos kova su tamsa, laisvės kova su vergija.

Šia nepaprasta, proga

Neprik. Lietuvos gen. garbės konsulė Juzė Dauzvardienė perkerpa kaspiną, atidarant paminklus Lietuvos buv. prezidentams A. Stulginskiui ir K. Griniui, pastatytus International Friendship Garden, Michigan City, Ind. Asistuoja skautė Vilija Kerelytė. Šalia LKVS-gos Ramovė c.v. pirm. generolas — prof. inž. S. Dirmantas ir kūrėjas-savanas leit. K. Petrauskas, ALTS-gos Chicagos skyriaus v-bos Nuotrauka P. Malėtos

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišškai, atgarsiai

D. G. Redaktoriau,

Kaip rašote savo vedamajame "Tęsti ir tęsti..." (Nr. 26, NL nutarta padaryti atvira kiekvienai nuomonei ir

mums čia susirinkus, ne vienam mūsų skausmas gnaibo širdį, ašaros vilgo skruostus todėl, kad į visų trijų laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės Prezidentų, nelyginant laidotuves, palyginus — permažai mūsų susirinko.

Tik įsivaizduokime panašias apeigas anuo metu laisvoje Lietuvoje!... Su gausia kunigų asista pamaldas laikytų vyskupas, dalyvautų šimtą tūkstantinė civilių ir dailiai uniformuotų, su įvairiaspalvėmis vėliavomis studentų, moksleivių, įvairiausių jaunimo ir kitų organizacijų minios. Šaunios mūsų karluomenės visų ginklų rūšių daliniai, kūrėjų-savanių, skautų, šaulių kolonos; gėles berdamos padangę raizytų aviacijos eskadrilės, orą ir žemę drebinų artilerijos saljutai... Jungtinių chorų dainos ir giesmės, Laisvės Varpui Karo Muziejaus bokšte gaudžiant, o alkštėse dūdų orkestrams grojant, jungtusi į vieną galingą aidą, slekdamos net aukštąją pa-

nebijanti tiesaus žodžio. Ar tiesa?)

NL Nr. 30/31 "Ir gerai ir blogai" skyriuje Alg. Gustaitis atsiliepia apie Nr. 23, paskelbtą tariamą dange. Visa tai transliuojama per radiją, siektų visus gražiosios Nemuno šalies pakraščius ir, kartu su išskilmėse dalyvaujančiais, giedotų visa laisvoji, darbščioji mūsų tauta.

Dabar, bolševikų teroro baimės po visą laisvąjį pasaulį išblaškyti, aišku, tokio didingo darnaus procesininkų ansamblio sudaryti negalime.

Vleningai Tėvynės laisvinimo fronte kovodami, tikėkime — ne vienam mūsų dar gali tekti dalyvauti šioje žemėje laikinai palaidotų dviejų mūsų Prezidentų: Antano Smetonos ir dr. Kazio Griniaus, /pelenų pervežime Motinos — Tėvynės prie-globstin. Milijoniniam išsilaisvinusiems tautiečiams trispalvei mūsų vėliavai Gedimino bokšte plėvėsuojant ir Laisvės Varpui melodringai gaudžiant, gali tekti iškilmingai ir pagarbiai palaidoti juos gimtoje žemėje, kurią jie taip labai mylėjo, kurios labai visą savo gyvenimą nuoširdžiai darbavosi ir iki

Lietuvių kalbos medį (Lietuvių kalbos svarba kalbotyroje) sakydamas, kad jis yra klaidingas, nes žiemgališkai, kuršiškai, gal net sėliškai ir prūsųškai tebekalbama. Senieji prūsai dar tikrai neišnyko, nors jų gyvenamas plotas tęsėsi nuo Reino iki Nemuno. (Palygink p. C. Gedgaudas, "Mūsų Praeities Beleškant", apimanti maždaug 3462 metus mūsų istorijos, turinti 360 puslapių su gausiomis iliustracijomis, žemėlapiams, ir t. t.).

Dar ir šiandien, bet kurioje geresnės laidos enciklopedijoje, galima patikrinti, kad į vakarus nuo

(Nukelta į 9 psl.)

paskutiniojo atodūgio aukojosi.

Niekas ne amžina. Gal greičiau negu žudomųjų tautų ašaromis ir krauju raudonasis slibinas (kuris ir mūsų brangiąją Tėvynę terioja), užsprings, — mūsų nuo praamžių garbinga ir narsią tautą išslins iš vergijos retezlių, juk atgimimo dalniaus Malronio žodžiais tartant, neveltui ji taip daug iškentėjo ir... tebenkčia dar. — baigė K. Petrauskas.

(Konstantino Petrausko kalba pasakyta š. m. rugsėjo 9 d. atidarant paminklus visų trijų buv. Lietuvos prezidentų garbei ir atminimui).

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

JUBILIEJINĚ STOVYKLA
BEAUMONT - OHIO VIII-19-29

LIETUVIŲ SKAUTŲ
SAJUNGOS 1973
STOVYKLA

stovykla turėjo šiuos
tikslus: a, Lietuvos sos-
tinės Vilniaus įkūrimo
650 metinėms paminėti;
b, Lietuvos Nepriklauso-
mybės atstatymo — mo-
derniosios Lietuvos val-
stybės atkūrimo / 1918. II.
16 / 55 metų sukaktims
atžymėti ir lietuvių tau-
tos kovai dėl laisvės gi-
liau įsisąmoninti; c, Lie-
tuvių skautybės gyvavi-
mo/ nuo 1918. XI. I/55 me-
tų sukaktims atšvęsti;
d, skautų ir skaučių žur-
nalo SKAUTO AIDO/1923.
III. 15/ 50 metų jubiliejui
pagarbti; taip pat sto-
vykliniu būdu ir specia-
liai pritaikytomis pro-
gramomis didelėje sto-
vykloje išgyventi šių ju-
biliejinių metų įvykius.

Joje dalyvavo apie 1,000 lietuvių skautų ir skaučių, kurių skaičius didijį stovyklavimo savaitgalį buvo padidėjęs dar maždaug 200 stovyklautojų.

Jubiliejinė Stovykla
padalinta buvo į šias pa-
grindines stovyklos/ ku-
rlos savo keliu padalintos
dar į postovykles. Skautų
Brolijos Vlniaus: — vil-
siukų Žvėrynas, skautų
įventaragio Slėnis, jūrų
skautų Užupis ir skautų
vyčių Vilkapėdė; Skaučių
Seserijos Lietuvos: jau-

negulnų skaučių Rytme-
tėlis, skaučių Saulės Ta-
kas, vyresniųjų skaučių
Sietynas, jūrų skaučių
Anapūs, Marių ir vadovų
Žara. Akademinio Skautų
Sąjūdžio ADMELIORA.

Be to administracijos, vadovaujančio bei ūkinio personalo ir svečių BENDRIJOS stovykla.

Klekviena stovykla / ir atitinkamai jos pastovyklės / turėjo savo programą, pritaikytą šios Jubiliejinės Stovyklos siekimams ir atitinkamoms skautų bei skaučių grupėms.

Didžiosios Lietuvos
 skautų ir skaučių sto-
 vyklų įvyksta taip: TAU-
 TINĖS STOVYKLOS - kas
 dešimt metų, pradedant
 I-ąja/ minint Lietuvos
 skautijos įsikūrimą
 - 1918, XI. 1/ 1928 m.; II-ji
 Tautinė Stovykla įvyko
 taip pat dar Nepriklausomo-
 mojoje Lietuvoje 1938 m.
 III-čioji TS įvyko 1948 m.
 V. Vokietijoje; o IV-oji TS
 - 1958 m. ir V-oji TS
 - 1968 m. įvyko jau Ame-
 rikos kontinente.

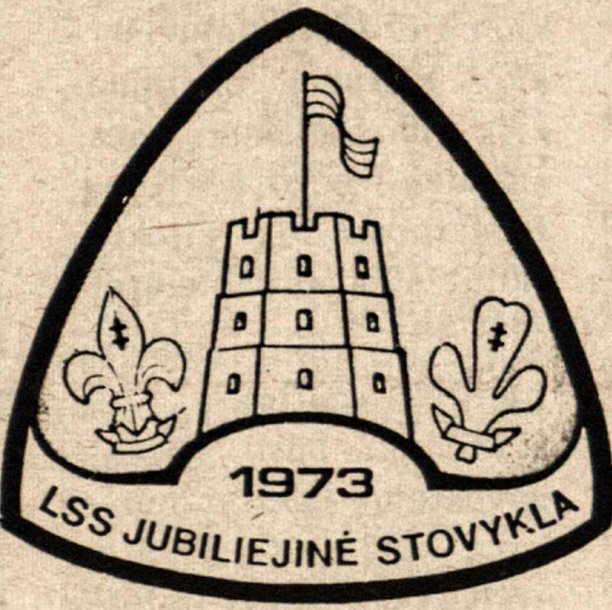
Nuo 1953 m., kad ilgį
dešimtmečio tarpai tarp
dviejų Tautinių Stovyklų
sutrumpėtų, pradėta ruoš-
ti vadinamos JUBILIEJI-
NĖS STOVYKLOS. Jos bu-
vo 1953 m., 1963 m. ir da-
bartinė - 1973 m.

I šias visas dideles
stovyklas suplaukia skau-

tliškojo jaunimo iš įvairių skautų ir skaučių organizacijų sektorių. Paskutiniuo dešimtmečiu tokiose stovyklose ir dalyvių buvo gausu. Pvz., Jubiliejinėje Stovykloje 1963 m. dalyvių buvo apie 700 asmenų, V. Tautinėje Stovykloje 1968 m. jų perėjo apie 1750 asmenų, šių metų Jubiliejinėje Stovykloje registruotų stovyklautojų buvo apie 1250 asmenų.

Tos stovyklos įvalduoja savo programomis, veiki-
mo turiniu ir t.t. o taip
pat ir didelė dalis sto-
vyklautojų keičiasi.

Bet tai labai svarbūs,
ypatingai ir reikšmingi
didelės organizacijos
įvykiai, itakingi visam
lietuvių skautybės są-
jūdžiui.

• " SU SKAUTYBĖ " -- 1973 m. Jubiliejinės stovyklos išleidimas laikraštis.

Išleista 6-ši numeriai
po 1,000 egzempliorių;

**Lietuvių Skautų 8-ąsios vadovybės jubiliejinėje stovykloje. Iš kairės: s. C. Kiliulis LSB vyr. sk. pav.,
s. L. Kerelienė LSS vyr. sk. pav., v. s. A. Saulaitis LSS Tarybos pirm. v. s. L. Milukienė LSS vyr. skaut.,
v. s. P. Jurgėla pirmūnas, s. S. Gedgaudienė Akad. skautų pirm. ir v. s. P. Molis LSB vyr. skautininkas.**

Nuotraukos V. Kizlaičio

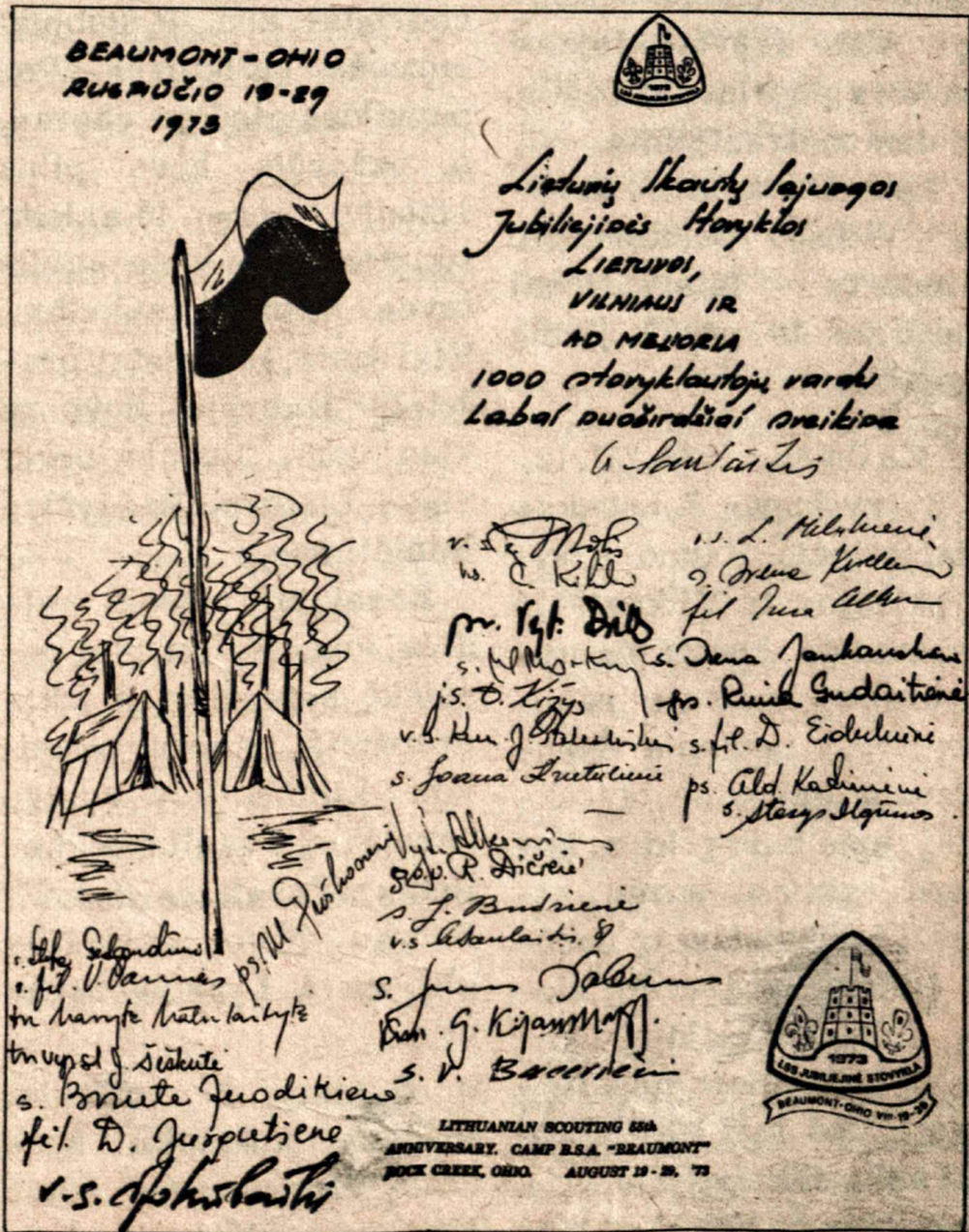

JUBILIEJINĒJE, STOVYKLOJE PRIE SESERIJOS
STOVLAVIETĒS VARTU

kiekvienas numeris po kaktis.

14-20 pusl. Viršelio Laikraštėlių redagavo:
1-asis ir kiekvieno nu- vyrausioji redaktorė - v.
merio po / skautamokslinio s. Alė Namikienė, redak-
ilustracijų / 1-3 lapus cijos bendradarbiai - ps.
spausdinta spaustuvėje; J. Asminas, s. M. Gverz-
kiti - ten pat stovykloje dienė, s. v. Nagevičius, v.
rotatoriumi. s. A. Saulaitis SJ. v. pl. J.

Domnuojanti šios Ju- Šeškutė, gl. R. Šilėnaitė ir
billejinės Stovyklos tema k. Administratorius -s. v.
VILNIAUS 650 metų au- J. Vilgalys.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" GAVUSI ŠĮ SVEIKINIMĄ,
NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA SVEIKINUSIEMS NL.

IS "ELTOS" BIULETENIO INFORMACIJŲ

NAUJOJI VILNIA. I Vilniaus psiconuorologinę ligoninę vidaus reikalų ministerijos tardymo valdybos skyriaus viršininko Lauraičio 1972. .15. įsakymu atgabentas Vytautas Lažinskas.

1972 m. liepos 21 naktį jis prie Klaipėdos kelio už Arlogalos pastatė 5 su puse metrų aukščio metalinį kryžį. Valdžios pareigūnai sekančią dieną kryžių nugriovė, o "kaltininkas" buvo tardomas. Teismo psichiatrinė komisija, vadovaujama Glauberzono, nustatė, kad V. Lažinskas yra aiškios sąmonės, nukrypimų iš fizinės ir neurologinės pusės nėra, geros nuotaikos, tik atmintis kiek nušilpusi. Intelektas atitinka išsilavinimą, bei gyvenimo patyrimą.

Teismo psichiatrinė komisija pripažino, kad V. Lažinskas sergaš paranojaline psichopatija, kadangi nepripažįsta padaręs nusikaltimą ir išsipasakojęs "sistematinuotą religinio turinio klaidėjimo idėjas", todėl esąs nepakaltinamas ir jam reikalingas gydymas psichiatrinėje ligoninėje.

Š/m.vasaros okupacinė valdžia Lietuvoje areštavo med. daktarą Izodorių Rudaitį, gegužės 13 d. studentę Rūtą Januškevičiūtę. Abu areštai siejami su neva pagrindžio veikla ir demonstracijomis.

Aple šių asmenų areštą Vilkas painformavo Amnesty International Londone ir prašė jiems pagalbos.

KAUNAS. 1972.XII.12. J.E. vyskupas J. Labukas išsiuntinėjo Kauno arkivyskupijos ir Vilkauskio vyskupijos kunigams aplinkraštį, kuriame rašoma: "... įsakome švenčiausią Sakramentą nakčiai tose bažnyčiose, kur nėra naktinių sargų, atnešti į zakristiją ir padėti į tinkamai įruošą vietą. Jokie bažnytiniai indai naktį bažnyčioje nepalikami. Jie turi būti laikomi arba zakristijoje, arba dar būtų geriau, kad būtų laikomi klebonijoje".

Aplinkraštis pagirodė

sąryšyje su padažnėjusiais bažnyčių apiplėšimais ir Šv. Sakramento išniekinimais.

● **VILNIUS.** 1972 m. pabaigoje "Vagos" leidykla išleido vysk. Motiejaus Valančiaus raštų dvitomį. Grožinė literatūra yra leidžiama nedideliais tiražais - nuo 10,000 iki 30,000 egz., tačiau vysk. Valančiaus raštams, kurie persunkti religine mintimi, "pritrūko" popieriaus ir išėjo vos 5,000 egz. Dauguma Lietuvos knygynų šio dvitomio visaiškai negavo. Klekviena geresnė knyga bematant yra išperkama, ypač jei joje yra religinių ar tautinių minčių. Tuo tarpu markizmo klasikų veikalai ir ateistinė literatūra guli knygynuose ištisais metais.

● **GIRKALNĖ.** 1972.XI.10. apie 15 val. iš Kapsuko griežto režimo lagerio buvo išleistas kun. Prosperas Bubnys, kurį prieš metus laiko nutelsė už vaikų mokymą tikėjimo tiesų. Kalinį sutiko kunigai ir būrelis tikinčiųjų. Net kai kurie iš lagerio administracijos galėjo pamatyti šioje vietoje neįprastą vaizdą - rožių puokštę kunigo - kalnio rankose.

Lapkričio 15 Girkalnio choristai kun. P. Bubniui suruošė sutiktuves. Per pamaldą giedojo choras, o bažnyčia buvo pilna žmonių, nors iš anksto tikintiesiems apie sutiktuves nebuvo paskelbta. Visi jautė, kad metal praleisti lageryje buvo ne vien kun. Bubnio, bet ir visos Lietuvos Bažnyčios laimėjimas.

Ragelių rajono valdžia kun. P. Bubniui pareiškė neturinti jokių pretenzijų ir nedarysianti jam kliūčių eiti kunigo pareigas. Prašlinkus keilms mėnesiams, kun. P. Bubnys buvo paskirtas klebonu į Lygumų parapiją.

● Ryšium su 650 m. Vilniaus suaktyvimi žurnalo "Komunistas" š.m. Nr.6 yra idėtas straipsnis, kuriame pateikiama šiek tiek duomenų apie

PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS INSTITUTO PASKIRTIS

Artėjant mokslo metams, tenka norą keliais sakiniais paminėti trumpas žinutes, šiek tiek apibūdinančias Pedagoginį Lituanistikos Institutą, nes norima, kad mūsų visuomenė, o ypač jaunoji karta, galėtų susidaryti bent apytikrą vaizdą ir nuomonę, kas yra šioji vienintelė Vakarų pasaulyje lietuvių švietimo įstaiga, esanti Chicagoje, bet savo darbo sistema pasiekianti įvairius Vakarų kraštus, pvz. Kanadą, Angliją, Australiją, Naująją Zelandiją, žinoma, jei atsiranda asmenys, besidomį lituanistinių švietimais.

Šio instituto paskirtis yra: paruošti mokytojus lituanistinėms mokykloms ir šiaip lietuviškosios kultūros būsimuosius darbininkus, pvz. spaudos bendradarbius, redaktorius ir kitokius kultūrininkus, kurie atei-

Lietuvos sostinė.

1811 m. buvę 56,000 gyventojų, 1939 m. prieš karą - 215,000, 1973 m. - 410,000. Per 19 lenkų okupacijos metų, buvusios pastatytos trys septynmetės mokyklos, o po paskutinio karo: 42 vidurinės mokyklos, 9 mokslinio tyrimo institutai, 68 stambios pramonės įmonės, 4 viešbučiai, 11 technikumų, 2250 tūkstančių ketvirtainių metrų plotu, 104 pramonės įmonėse dirbą 100,000 žmonių, 350 veikiančių bibliotekų su apie 11 milijonų knygų, 12 ligoninių, kurias aptarnauja 2400 gydytojų ir 5000 vidurinio medicinos mokslo personalo, veikia 6 aukštosios mokyklos, kuriose yra 1800 mokytojų ir per 27,000 studentų; veikia 35 klubai, 5 muziejai, 5 teatrai ir 21 kinoteatras.

ALT INFORMACIJA

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas įvyks š.m. lapkričio mėn. 17 ir 18 d. Chicagoje, Sheraton-Midway Motor Inn patalpose.

tyje rūpinęsi mūsų kultūros puoselėjimu.

Instituto rektoriumi šiuo metu yra prof. dr. Petras Jonikas, o jam talkina du direktoriai ir įvairių lituanistinių mokslo sričių lektoriai.

Ši švietimo įstaiga yra dvilypė, nes turi akivaizdinio ir neakivaizdinio dėstymo skyrius. Neakivaizdinio skyriaus direktoriumi yra mokytojas Ignas Serapinas. Štame skyriuje darbas atliekamas korespondenciniu būdu, pavieniui, tad ir mokslas gali būti pradedamas bet kuriuo laiku. Akivaizdinio skyriaus direktoriumi yra Aleksandras Dundulis. Šio skyriaus studentai šeštadieniais lanko paskaitas per dvejus ar trejus mokslo metus.

Šia proga tenka paminėti, kad dauguma asmenų, lanke ar baigę šį institutą, našiai dirba įvairiose lituanistinėse mokyklose/ ir net štame institute /, bendradarbiauja spaudoje, redaguoja laikraščių skyrius ar net laikraščius, o kai kurie gan rimtu žingsniu žengia į rašytojų eiles, pvz.: Alšėnas, Bilalšytė, Bindokienė, Juodvalkytė, Užubalienė. Šių lituanistinių sričių darbus gali atlikti darbininkai, atitinkamai pasiruošę, pakankamai apvaldę gimtąją kalbą, geriau pažinę savo tautos kultūrą ir istoriją.

Artėjant mokslo metams, kviečiame jaunąją

kartą rimtai pagalvoti, kokių būdu galėtų praplėsti savo lituanistinių švietimą, ar negalėtų įsijungti į Pedagoginio Lituanistikos Instituto neakivaizdinį ar akivaizdinį skyrių, kur galėtų praplėsti savo lituanistinių žinių turinį.

Norint įstoti į Institutą, rašyti šiuo adresu:

Pedagoginis Lituanistikos Institutas
5620 So. Claremont Ave.
Chicago, Ill. 60636
Instituto Vadovybė

NAUJI PLI STUDENTAI

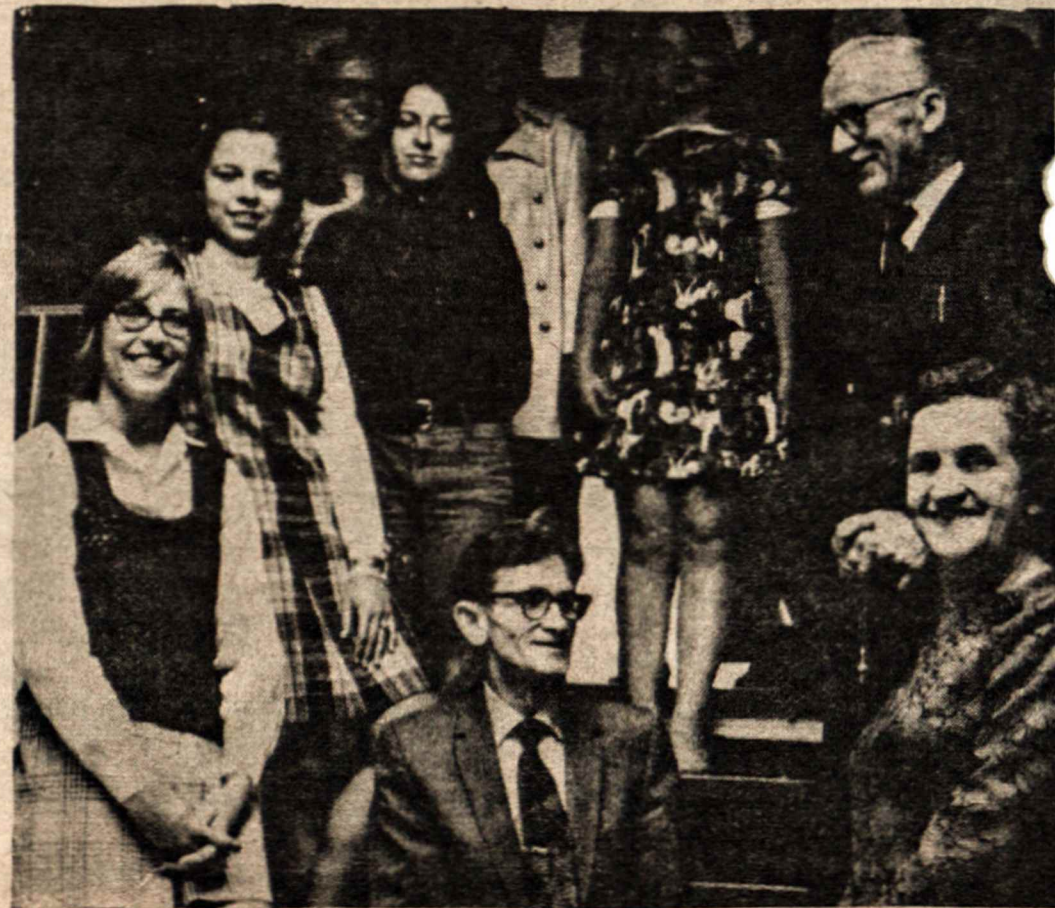
Tenka džiaugtis, kad turime idealistinio jaunimo, pasiryžusio pagilinti savo lituanistines žinias.

Patys apsisprendę ir pareiškę norą įstoti į Pedagoginį Lituanistikos Institutą šie ČALM absolventai: Kubiliūtė Ramunė, Markulytė Rasa, Petravičiūtė Rima ir Sidabras Viktoras.

Tokių pasiryžėlių turime ir iš Kr. Donelaičio Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos absolventų, kurie įstos į šį institutą. Štai šie pasiryžėliai: Andrijauskaitė Loreta, Degutytė Laima, Jellonytė Raminta, Jovarauskaitė Rasa, Markevičiūtė Virginija, Plepytė Ona, Vakarytė Vilija ir Vana-gas Rimantas.

Reikia manyti, kad atsiras dar ir daugiau idealistinio jaunimo, norinčio įstoti į šį institutą, kur mokslo metai pradedami rugsėjo mėn. 15 d., 9 val. ryto, Jaunimo Centro patalpose, 5620 So. Claremont Avenue.

Instituto Vadovybė

Pedagoginio Lituanistikos Instituto direktorius A. Dundulis su profesoriais ir studentais.

SPALIO 2 oji — ANGELŲ SARGŲ DIENA

(Nepriklausomos Lietuvos Policijos Šventė)

"TVARKA IR TEISĖTUMAS — VALSTYBĖS PAGRINDAS"

Jonas Eivenis

Religija moko, jog kiekvienas žmogus turi savo Angelą Sargą. Gerieji Angelai sargai nuolat kovoja su piktomis dvasiomis ir saugo žmogų nuo įvairių nelaimių. Gal todėl katalikiškajame pasaulyje Spalio 2-ji skirta Angelų Sargų garbei ir pav., neprikl. Lietuvoje buvo laikoma svarbia bažnytine švente ir, kalkuriose parapijose iškilmingai, su atlaidomis švenčiama. (Pasak šventraštį, greta regimo pasaulio Dievas sutvėrė dar ir neregimąjį pasaulį. Senajame ir Naujajame Testamente, sakoma, jog religinėje srityje žmonės su angelais bendraudavo). Angelų pareigos visai analoginės policijos pareigoms. Kalavijų ginkluotas Angelas saugo Rojaus vartus, kad Dievo nubaustieji, iš Rojaus išstremtieji Adomas ir Ieva slapta ten nesugrižtų. Angelai pasirodo Abraomui, išgelbsti Lotą su šeima. Angelai Dievo įsakymu išžudo Egipto pirmagimius, jie, Angelai, stiprina Eliją, lydi Tobiją, saugo Juditą ir t.t. Angelų viršininkas — pats Dievas, kurį jie myli, garbina, ir, be jokių atskalbinėjimų, vykdo visus Jo įsakymus. Tuo būdu Angelų Sargų tarnyba, atrodo, artimai gimininga policijos tarnybai, nes juk ir tvarkoma draugmės pagrindais: viršininkas įsakė — vykdyk!... Nors kiek suabėjojai dėl įsakymo teisėtumo, tapai nepatikimas ir — lauk iš Rojaus!...

1918 m. atsikūrusi nepriklausomos Lietuvos policija/ano-met milicijos vardu / nuo 1921 metų įsteigė savo šventę, kurią pasirinko Spalio 2-ją — Angelų Sargų — dieną ir kasmet iki 1940 metų, visoje laisvoje Lietuvoje iškilmingai ją minėjo. Kaune, laisvoje Lietuvos sostinėje, iš visos Lietuvos suvažiuodavo rinktiniai/geriausieji/šaudytojai, geriausieji gimnastai ir t.t. — policijos parei-

gūnai, po iškilmingų pamaldų katedroje, šauniam policijos dūdų orkestrui maršus grojant, gražioje rikiuotėje, peržygiuodavo Laisvės Alėją, o Ažuolyne atlikdavo įvairaus sporto labai įdomią programą. Minios ne tik kauniečių, bet specialiai ir iš provincijos suvažiuusių žmonių, gėrėdamiesi stebėdavo policijos eiseną ir sporto žaidimus. Malonūs žiūrovai čia galėjo įsitikinti, jog Lietuvos policija netik sėkmingai atlieka piliečių "angelų sargų" pareigas, bet moka įvairiai įdomių sporto žaidimų. Šia proga pažymėtina, jog mūsų policija šaudymo sporte buvo pralenkusi šaulių sąjungos ir kariuomenės geriausius šaudytojus.

Jei kūrimesi pradžioje /1918 m. / mūsų policija / tada milicija / tarnybiniškai buvo silpnoka, nes komplikuotai tarnybai neturėjo jokio teoretinio pasiruošimo, o antra, dauguma milicininkų buvo mažaraščiai ir rašydavo tokius protokolus, kaip čia dėl pavyzdžio iš atminties cituoju. --- "Pilietis pavogė nuo žydo karvę. Ant ko žydas danešė milicijai, tai vagis susektas, karvė atimta ir gražinta žydui. Ant ko surašiau šį protokolą atiduoti tiesmui ". Arba: --- "Nosiimi pajutau piliečio daržinėje smirdėjamą panašų į samagoną ir pareikalavau paskutinio virimo paragauti. Pilietis sakė, kad tu esi, kad reikalauji mano viralo ragauti? — Egu valdžia. Ant ko pilietis supykęs ant manęs pasakė: "Tu esi šudas", ant ko ir surašiau šį protokolą, valug valdžios įžeidimo"... Savaitme aišku, aukštesnioms administracijos įstaigoms ir teismam, su tokio lygio policija sunku buvo bendradarbiauti. Svarbiausia, kad tų milicininkų tarpe buvo ir abejingo atsikūrianičiai Lietuvos valstybei elemento ir net visai nemokančių lietuvių kalbos. Tai buvo praetis — caro laikų po-

licijos patarnautojų liekanos, nemaža turinčių įvairių neigiamų tarnybų palinkimų. Tos milicijos gyventojai nemėgo, negerbė ir vadino ją "Miliucija", "miliucininkas".

Patys pirmieji neprikl. Lietuvos policijos / milicijos / organizatoriai, inštruktoriai, viršininkai ir vadai (daugumoje apskričių), 1918 metais, kol dar Lietuvos kariuomenė nebuvo organizuojama, buvo iš Rusijos grįžę buvę caro kariuomenės karininkai: J. Balčiūnas — Švais-tas — Rokiškyje, J. Petraitis — Šiauliuose, M. Reklaitis — Alytuje, J. Šlepetys — Utėnoje, K. Žukas — Raseiniuose ir t. t. Kai Lietuvos Taryba Vilniuje pradėjo atkurti savo Lietuvos kariuomenę ir dauguma karininkų išėjo kariuomenėn, tai milicijai tvarkyti liko arba vyrai karo tarnybai visai nebetikę, arba visai civiliai: valstnininkai, valsčių komitetų darbuotojai ir net narsesni kunigai...

Policija / milicija / nuolat buvo mokslinama. 1920 m. išleistas Milicijos įstatymas, buvo leidižiamos įvairios policijos tarnybai instrukcijos, vadovėliai, laikraštis "Milicijos Žinios", kurio vėtoje, nuo 1924 m. pradžios,ėjo mėnesinis vėliau dvisavaitinis, gausiai iliustruotas ir aukšto / profesine prasme / lygio žurnalas "Policija", kuri faktinai redagavo gabus žurnalistas, 4-rių tomų enciklopedinės knygos "Mūsų Lietuva" autorius, akademikas Br. Kvirklys.

Kokią tarnyboje pažangą mūsų policija padarė 1918 — 1923 — 1926 metų laikotarpyje, spręstina jau iš to, jog asmenys 1918 — 1923 m. tarnavę apskričių milicijos vadais arba nuvadų viršininkais, nuo 1926 metų, jei kuris nebuvo dėl netinkamumo tarnybai atleistas, tai tarnavo degraduotas į vyresnius arba net eilinius milicininkus. Ne be pagrindo todėl, nuo 1929 metų lap-

TAIP ATRODĖ LIETUVOS POLICIJA 1930 M.

kričio mėnesio policijos valdininkams buvo suteikta teisė vesti apygardos teismam teismingose bylose tardymus, prilygstančius teismo tardytojų tardymams. Ne be to, / visur yra išmintys / kad vienas kitas senesniųjų turėjęs stiprų "užnugarį" ir, žinoma, ne visai jau "prastas" dar buvo likęs tarnyboje, pensijai išstarnauti. Su tokiais "liekanomis" jau buvo sunkumų: jie blogiau už jaunuosius mokėjo lietuvių kalbą, jų papročiai dvelkė caristinių laikų dvasia ir tarnyboje jie nebuvo pažangūs. Kartą /1928 m. / buvau komandiruotas tokio "liekanos" vadovaujamon nuovadon, padaryti reviziją. Raštinėje ant grindų raudau šiaudų prikimštą maišą, iš kurio byrėjo su-triušę šiaudai buvo už-teršę raštinę. Tuo reikalu paklaustas raštininkas paašškino, jog ant to šieniško miegęs naktinis būdėtojas, o dienos metu nesą kur ji padėti. Nepašluota, nes patarnautoja atelnanti tik kartą savaitėje, o milicininkam stinga laiko. Iš raštinės į v-ko kabinetą durys buvo at-daros, pro jas mačiau ir kabineto langą atdarą. Viršininko kabinete nebuvo. Mane sudomino, iš kabineto per langą į kiemą išleista virvė, kurios galas buvo pririšta prie ikaltos į palangę vinies. Kas yra ten, pro langą išleistame virvės gale? — domino mane. Tai įėjęs kabinėtan pasižiūrėjau ir labai nustebęs paklausiau milicininką — raštininką: kas tame pro langą į vandens duobę išleistame butelyje yra? Kuklus milicininkas, kiek suglūmęs ir šyptelėjęs atsakė: " — Tai pono viršininko

butelis, turbūt su skaidriąja, kad ne taip išiltų, jis tokiu būdu vėsina jį vandenyje... — Niėko sau "išradimas" pamaniau ir paklausiau kur šiuo metu randasi ponas viršininkas, jei kabinetas kiaurai atdaras, o jo čionai nėra? — Tai jis su svečiais čia pat išėjęs alaus stiklo išgerti. Palaukus atsirado ir p.v.-kas, jau gerokai linksmas. Nelengva ir nemalonu buvo kaimynui tokiam stovyje revizuoti kaimyną... Tokie valdininkai, kurių, laimė, jau nebedaug buvo, neiglama prasme atestavo pačią tarnybą. Štai, a. a. poetas J. Aistis savo knygoje "Apie Laiką ir Žmones" 247 psl. rašo: "... Nesu niekada gyvenime matęs dviejų įstaigų, kurios pasižymėtų švara, tai policijos nuovados ir spauštuvės, bet, nėra, pasirodo, taisyklės be išimčių. /- / jog mane baimė ima, kad kada nors nosi ikišiu ir į švarią policijos nuovadą"... Dėl tų "išimčių" turiu pasakyti, jog neveltui poetas baiminasi. Tokios išimtys tikrai buvo. Man teko būti keliose policijos nuovados: Šaukėnų, Pakruose, Šėtos, Kaišiadorių, Zarasų, Lazdijų ir visose mačiau pavyzdinę tvarką ir švarą. Nuovados viršininko kabinete net takeliai ir kilimėlis / žinoma, kaimo audėjų austas, ne toks persiškas / po rašomu stalu buvo patiestas. Sienos nukabinėtos tvarkingai įrėmintais Lietuvos vaizdų paveikslais arba pasaulio masto garšių žmonių atitinkamais posakių plakatais... Lietuvos policijos tarnyba buvo suki ir at-

Nukelta į 12 psl.

GYVŪNAI— MŪSŲ KAIMYNAI

Laukinius gyvūnus mes pažįstame nuo pat kad Lietuvoje stirnos ganosi želmenyse, ša-
vaikystės. Tai pikti pasakų vilkai, gerašir-
lia sodybų. Jie kraipė galvas dėl mūsų me-
džiai lokiai ar gudrios lapės, laukiniai džiotų išmonės šerti laukinius žvėris žio-
paukščiai — baikštūs be galo. Bet seniai mą.

praejo pasakų laikai. Meškų nebėra. Vilkui Kokia laukinės gyvūnijos ateitis? Tai ne
beveik neliko kur pasisukti. Nori nenori, o taip paprasta numatyti. Medžiojamai fau-
laukiniams žvėrims ir paukščiams teko ap-
nai patys sunkiausi laikai jau praejo. Dau-
siprasti su artima žmogaus kaimynyste. gelyje pasaulio šalių gamtos apsaugos idė-
žmogus dabar netgi reguliuoja kai kurių jos jau tapo realia jėga. Ateities medžioto-
stambesnių gyvūnų skaičių. Pasikeitė ir pa-
jai, tur būt, medžios laukinius žvėris, išau-
tys gyvūnai. Išmoko pažinti žmogų. Tas pats
gintus pusiau domestikuojomis sąlygomis.
pasakų plėšrusis vilkas tapo atsargus, bai-
Panašiai kalp dabar kai kurie upėtakių
„meškeriojai“ žvejoja šias karališkas žu-

vis tvenkinyje. Sugavę deda ant svarstyk-
kur jo nepažįsta arba kur nuo seno jie ne-
liū ir, gerokai sumokėję, patenkinti grįžta
persekiojami. Atokiose vandenynų salose su laimikiu.

žmogus retas svečias, todėl gyvūnai ten bū-
Mechanizuojant žemės ūkį, industrializuo-
čiai laisvai leidžiasi fotografuojami per-
jant vis didesnius žemės plotus, mažiau liks
metro nuotolį, kartais nutūpia ant ištiestos
vietos laukinei faunai. Dar ne viena gyvū-
rankos. Antarktidos pingvinai žmogaus ne-
nų rūšių išnyks iš žemės paviršiaus. Išnyks
tik nebijo, bet tikriausiai laiko jį pingvinu.
ne todėl, kad bus nesaugoma, o todėl, kad
Tiesa, kiek keistoku, bet vis dėlto pingvi-
nesugebės prisitaikyti prie pakitusių sąly-
nu. O ko pingvinui pingvino bijoti? gu.

Jeigu žmogaus nepažįstantieji laukiniai Tačiau ne visiems gyvūnams ateitis niū-
gyvūnai pradėdami persekioti, jie negreit ri. Kai kurie gyvūnai puikiai prisitaikė prie
kur jo nepažįsta arba kur nuo seno jie ne-
liū ir, gerokai sumokėję, patenkinti grįžta
persekiojami. Atokiose vandenynų salose su laimikiu.

žmogus retas svečias, todėl gyvūnai ten bū-
Mechanizuojant žemės ūkį, industrializuo-
čiai laisvai leidžiasi fotografuojami per-
jant vis didesnius žemės plotus, mažiau liks
metro nuotolį, kartais nutūpia ant ištiestos
vietos laukinei faunai. Dar ne viena gyvū-
rankos. Antarktidos pingvinai žmogaus ne-
nų rūšių išnyks iš žemės paviršiaus. Išnyks
tik nebijo, bet tikriausiai laiko jį pingvinu.
ne todėl, kad bus nesaugoma, o todėl, kad
Tiesa, kiek keistoku, bet vis dėlto pingvi-
nesugebės prisitaikyti prie pakitusių sąly-
nu. O ko pingvinui pingvino bijoti? gu.

Jeigu žmogaus nepažįstantieji laukiniai Tačiau ne visiems gyvūnams ateitis niū-
gyvūnai pradėdami persekioti, jie negreit ri. Kai kurie gyvūnai puikiai prisitaikė prie
kur jo nepažįsta arba kur nuo seno jie ne-
liū ir, gerokai sumokėję, patenkinti grįžta
persekiojami. Atokiose vandenynų salose su laimikiu.

▲
Sermuonėlių dabar
saugo įstatymas

tingos sinantropinės faunos, vėliau kai ku-
rios rūšys kartu su žmogumi paplito po vi-
są pasaulį. Sinantropinė fauna kinta ir da-
bar. Vienos rūšys, nors ir gyvena šalia žmo-
gaus ir yra jo globojamos, nyksta, kitos —
staiga paplinta didžiausiose rajonuose.

Nors ir labai gaila, bet nyksta mūsų bal-
tieji gandrai. Čia daug prisidėjo krašto me-

Kuosa būtų naudinga, jeigu kaminų
neterštų.

lioracija. Vietoj buvusių pelkių dabar pla-
čios pievos. Nusausinti drėgni laukai, pa-
miškės. Kurgi ras gandraus maisto? Bet gandrai
pradeda šiek tiek prisitaikyti prie naujų
sąlygų. Anksčiau tekdavo matyti net du
gandrų žvėris viename kieme. Dabar to be-
veik nepasitaiko, nes arti gyvenantieji gandrai
tol pešasi, kol viena pora pasitraukia.
Dabar gandrų maitinimosi plotai labai platus
ir jie nepakenčia artimų konkurentų.

Žvirbliui irgi buvo striuka. Sumažėjus
arklių mieste ir kaime, sumažėjo ir žvirblių.
Kaime nebematysime didžiulių žvirblių
pulko, kurie kadaise gerokai „apkuldavo“
jonus. Kad kaime žvirblių kiek sumažėjo,
gal ir neblogai, nes ten kovoti su kenkėjais
ir be žvirblių yra kam, bet miesto žvirblių
— gaila. Jie čia pagrindiniai kenkėjų
naikintojai. Apverkti pilkojo žvirbliaus da-

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliudės romano "Sunkiausių Kelio")

Sleževičius perkėlė žvilgsnį į Mironą. Kresnas ir
stambaus sudėjimo Mironas smalsiai stebėjo Sleževi-
čių, tarsi norėdamas pasakyti: ko gi čia tau nustebti? —
atvykai ir sutvarkei. Tai ir gerai, kad sutvarkei.

— Bet gi profesorius Voldemaras yra užsienyje, —
pasakė Sleževičius, norėdamas patirti ką nors daugiau,
kaip kad žinojo.

— Jo vietoje yra advokatas Stašinskas, — pasakė
Staugaitis. — O mes čia vietoje Prezidiumo, kuriame
dar bepaliko Šilingas.

Aukštoko ūgio Staugaitis dabar dominavo sceno-
je. Priėjo prie stalo, kuris savo keturiomis nutekinto-
mis kojomis, kaip stambus žvėris, ganėsi kambario
atokume.

— Stašinskas įteikė atsistatydinimo raštą. Prezi-
diumas tą raštą priėmė. Naujo kabineto sudarymą jis
paveda tamstai. Aš manau, tamsta to ir laukei.

Sleževičius jau matė, kad bendrakalbiai nežino
nieko, ko jis nežinotų. Jis apžvelgė tuos keturis visuo-
meninkus ir sustojo akimis ties Malinausku.

Senas, išvaręs šesť dešimtį metų, Donatas Mali-
nauskas stebėjo naują Lietuvos ministerį pirmininką.
Rusvi Malinausko ūsai nuo šypsnio lengvai krutėjo.
Tai buvo viena iš stambiausiųjų lietuviškojo Vilniaus
figūrų, — vadinamasis „vienas iš dvylikos lietuviybės a-
paštalių“. Sleževičius skaitė iš jo akių ir iš krutėnų
ūsų gerus sau linkėjimus, ir tai kažkaip gaivalingai
trenkė į jo išgyvenimą pasitikėjimu savimi.

— Be abejo, — atvirai pasakė, — to aš laukiau. Tai
buvo neišvengiama. Bet aš nelaukiau, kad visa tai su-
sitvarkys taip palankiai. Tai tiesa. Ir čia, mano nū-
monė, kuo skubiau, tuo geriau.

— Tad ir pažiūrėk, sveikas, Stašinsko raštą, — pa-
sakė Staugaitis.

Raštas buvo toks:

„Aukštajam Lietuvos Valstybės Tarybos Prezidu-
mui pareiškimas.

Atrasdamas, kad šiame kritiškame krašto padėjimo
momente būtina reikalingas yra konsolidavimas visų
krašto pajėgų ir kad dėl pritraukimo prie valdžios dar-
bo reikalingas yra reorganizavimas Ministerių Kabi-
neto, aš su vienbalsiu sutikimu visų Kabineto narių
šiuomi pareiškiu, kad Kabinetas Ministerių atsistatidi-
na ir prašau Aukštojo Lietuvos Valstybės Tarybos Pre-
zidiumo pavesti tinkamam asmeniui tvarkymą naujo
Ministerių Kabineto.

Vilnius, 26 gruodžio 1918 m.“ Sekė Vlodo Stašins-
ko parašas.

Tą raštą sekė kitas:

„Prisiekusiam advokatui Mykolui Sleževičiui.

Mes, Valstybės Tarybos prezidiumas, remdamies
Lietuvos Valstybės laikinosios Konstitucijos pamatinių
dėsnių § 11 ir pritardamas Ministerio pirmininko pa-
vaduotojo Vidaus reikalų ministerio Vl. Stašinsko pa-
reiškimui šių metų gruodžio 26 d. Ministerių Kabineto
atsistatidinimą priimame, įsakydami jam eiti savąsias
pareigas ligi bus sudarytas naujas Ministerių kabi-
netas ir pavedame Tamstai sudaryti naują Ministerių
Kabineta.

Tam patvirtinti išduodame šį raštą su mūsų pa-
rašais ir Valstybės antspaudu.

Duota Vilniuje 1918 m. gruodžio m. 26.

Valstybės Tarybos prezidiumas pas. St. Šilingas

Ministerio Pirmininko pavaduotojas pas. Vl. Sta-
šinskas.“

Kažkoks gilaus pasitenkinimo pojūtis, lyg didžiulė
banga, tęsė į Sleževičiaus išgyvenimą. Dar tokia
efemeriška Lietuvos valstybė, be nustatytų sienų, be
ginkluotųjų pajėgų, be svetimųjų pripažinimo *de jure*,
vykusiai praktikuoja demokratinės valstybės tvarky-
mosi būdą. Valstybė įžengė į krizę ir vykusiai išėjo
iš krizės. Naujas Kabinetas jau buvo skatinamas burtis
plačiausios koalicijos pamatais. Visa rikiuotė ministe-
rių, viceministerių ir ministerių be portfelio pasirašė

lios gal ir neverta, nes mažasis landūnas rado išeitį. Dabar, kaip rodo apskaita, vien Vilniaus naujame Žirmūnų rajone gyvena apie 500 žvirblių porų. Pristatė pilkasis prie naujų sąlygų. Rado kur perėti netgi stambiapanelinuose namuose. Tiesa, 9–12 aukštų namai jam kiek per aukšti, bet jis sugeba okupuoti žemesnius aukštus. Prasi-maitinti jam labai padeda naminiai karveliai. Anksčiau pusiau naminiai miestų karveliai buvo labai globojami. Jiems būdavo statomos netgi lesyklos. Karvelių tiek padaugėjo, kad dabar kyla problema, kaip sumažinti jų skaičių. Padaugėjo ir žvirblių. Deja, šiuo atveju kalbama apie naminių žvirblių (*Passer domesticus*), mažesnis jo gimnaitis — karklažvirblis (*Passer montanus*) sunkiau prisiderina prie kintančių sąlygų ir sparčiai mažėja ir mieste (Žirmūnuose jų tik 10 porų), ir kaime.

Naminis žvirblis, matyt, labai senas sinantropas. Apie tai galima spręsti iš ornitologo M. Žalakevičiaus tyrimų Simno mieste. Laukiniai paukščiai turi palyginti trumpą veisimosi laikotarpį. Beveik visi vienu metu krauna lizdus, peri, augina vaikus. Žvirblių ir kregždžių perėjimo periodas labai netaisyklingas: kuomet vieni paukščiai peri, kiti dar tik krauna lizdą. Jauni paukščiai išveda dvi vadas, senesni — tris. Toks perėjimo netaisyklingumas būdingas senia domestikuotiems paukščiams (vištom, naminiams karveliams).

Sinantropinė paukščių fauna formuojasi ir dabar. Varnėnai sinantropais tapo gana neseniai. Pagaliau dar ir dabar jie nėra tikri sinantropai. Juos rasime perinčius ir miškuose. Anksčiau varnėnai buvo mieli paukščiai: pavasarį gražiai švilpudavo, rankiodavo kirminus daržuose ir pievose. Soduose žalos beveik nedarydavo. Nieko nuostabaus, kad mūsų liaudyje jie tapo labai mėjami. Beveik visi vaikų įkelti inkilai buvo skirti varnėnams. Jų labai padaugėjo. Varnėnai pradėjo siaubti sodus. Vyšnias ir kitas uogas jie surenka anksčiau už sodo šeimininkus. Sumažėjo meilė varnėnui — mažiau bekeliama jiems inkilų, bet varnė-

nai nenusiminė. Prieš 15–20 metų pradėjo perėti pastogėse, o dabar ten jų perėjau iki 25%.

Per pastaruosius kelis dešimtmečius Lietuvoje paplito nauji sinantropiniai paukščiai — tai svilikeliai, dūminės raudonuodegės ir pietiniai karveliai purplėliai. Šie paukščiai — ateiviai iš pietų, plintantieji į šiaurę, šiltėjant klimatui. Įdomu, kad visos trys rūšys labai nenoriai plinta į rytus. Nors pajūriu jos išplito iki Suomijos, į rytus nuo Vilniaus dar tik dabar pradeda plisti.

Kartais sinantropinė fauna formuojasi labai ilgai. Per tūkstančius metų kai kurie gyvūnai nepriartėja prie žmogaus. Bet kartais šis procesas vyksta labai sparčiai. Tam reikšmės turi vietinė nedidelė sinantropinių gyvūnų populiacija, turinti polinkį plisti.

Vakarų Europos miestuose yra susidariusios juodųjų strazdų, karvelių keršulių, didžiųjų ančių sinantropų populiacijos. Sinantropinių juodųjų strazdų populiaciją turime Palangoje. Šie strazdai drauge su žvirbliais straksi kiemuose, peri liepose virš šaligatvių, kurlais skuba šimtai žmonių. Sinantropinė keršulių populiacija formuojasi Kėdainiuose. Didžiųjų ančių pulkai vis dažniau žiemoja neužšalusiose upėse. Nuo čia iki sinantropinės populiacijos susidarymo vienas žingsnis. Didelę reikšmę tam turi visuomenės globa.

Kartais vabzdžiai, nukeliavę į naują tėvynę, visai pakeičia savo biologiją. Daug kas pažįsta po medžių žieve, užsigulėjusiomis lentomis glūdinčias rudas auslindas. Jų uodegos žnyplės atrodo gana grėsmingos. Šiaip jos pas mus gana retos ir didesnės žalos nedaro. Bet, nukeliavusios į Ameriką, auslindos tapo sinantropais. Apsigyveno virtuvėse, kaip mūsų tarakonai, naikina darželių gėles. Į Hamburgą atkeliavo tropikiniai termitai. Europoje jiems per šalta, jie čia neperžirnotų, bet termitai apsigyveno požemiuose prie šildymo vamzdžių. Hamburgo termitai baigia graužti kelis vertinigus medinius architektūros paminklus.

Sinantropinė fauna nuolat keičiasi. Kar-

tais net sunku suvokti, kas traukia kai kuriuos gyvūnus prie žmogaus. Lietuvoje kadise gyvendavo namuose žalčiai. Mūsų protėviai jų neskriausdavo ir netgi globodavo. Dabar sinantropinių žalčių galima būtų rasti nebent Gudų girioje esančiam Musteikos kaime. Žalčių kiaušiniams vystytis reikalinga aukštesnė temperatūra, kurią išskiria pūvančios augalinės liekanos. Tokios sąlygos dažniausiai būna tvartuose, kreikamuose samanomis. Dzūkijoje žalčių kiaušiniai anksčiau neretai būdavo randami mėslo krūvose. Senovėje žmonės ir gyvuliai gyvendavo tame pačiame pastate, tad žalčiai, padėję kiaušinius, išliauždavo į gryčią pasišildyti.

Iš žinduolių geriausiai specializavosi gyventi drauge su žmonėmis žiurkė ir naminė pelė. Tiesa, tai nėra tikri sinantropai, nes kai kuriuose rajonuose jos puikiai gyvena ir be žmogaus. Lietuvoje senovėje gyveno dažniau juodosios žiurkės, bet jas baigia išstumti agresyvesnės rudosios. Žiurkės nesugyvena ir su pelėmis. Ten, kur gyvena žiurkės, galima rasti sugrauztų pelių kailiukų. Miestuose žiurkės užima požemių įrengimus, o pelės įsigudrina gyventi netgi šiuolaikiniuose stambiapanelinuose namuose.

Graužikai savo ruožtu privilioja smulkiuosius plėšrūnus. Kaimo daržinėse, klotimuose dažnai apsigyvena šeškal, mažosios žebenkštys, šermuonėliai, kiek rečiau miškinės kiaunės. Akmeninės kiaunės neretai gyvena net miestuose. Šie žvėreliai yra tikras graužikų siaubas. Visa nelaimė, kad nuo jų kartais nukentčia karveliai ar praretinamos vištidės.

Rūsiuose ar palėpėse kartais pasitalko šikšnosparnių, bet tai nėra tikrieji sinantropai, nes jie meliau apsigyvena uoksuose, o žiemoja urvuose.

Sinantropinė fauna formavosi tūkstančius metų, formuojasi ji ir dabar, nes keičiasi — ir labai sparčiai — žmogaus gyvenimo būdas bei jo aplinka. Vis mažiau lieka ne-naudingųjų sinantropų, o naudingieji dar ilgai gyvens su mūsų tolimais ainiiais.

Ne kiekvienas seno miesto gyventojas įsivalzduoja, kad jo namo pakraigėje veikia gyvasis radaras šikšnosparnis

Doc. R. Kazlauskas

(*"MOKSLAS IR GYVENIMAS"*)

būsimos veiklos gaires — Antrosios Laikinosios Vyriausybės deklaracija.

16

Tuo tarpu bolševikų daliniai pasiekė Panevėžį ir Švenčionis. Plito gandai, kad Gudagojis pateko bolševikams. Ta įlūžusi ties Vilniaus iškyšuliu fronto linija lėtai slinko pirmyn ir lėmė Vilniaus likimą. Kada bolševikai įsiverš į Vilnių?

Vokiečiai metinėjo ginklus lenkų legionui, trukdė lietuviams ginkluotis ir slapta tarėsi su bolševikų komisarų Joffe be mūsų užleisti jam Vilnių.

— Visų pirma reikia tartis su lenkais, — tarė Sleževičius. — Lenkai turi bent tūkstantį legionierių. Jie kol kas yra reali pajėga pristabdyti bolševikų vėžimą.

Lietuvių ir lenkų pasitarimas skubomis buvo sukvieštas Jono Vileišio bute.

Bendras posėdis sukvieštas tikslu suderinti Vilniaus gynimą.

Sleževičius, Mykolas Biržiška ir Jonas Vileišis atstovavo lietuvius. Lenkų atstovų tarpe buvo Jonas Pilsudskis, būsimojo maršalo brolis. Posėdis iš karto praplito iš Lietuvos interesų į Lenkijos problemas.

— *Conditio sine qua non*, — pasakė lenkas Chominskis, — yra Lenkijos ir Lietuvos unijos atnaujinimas. Tai yra Lietuvos gyvybės laidas.

Lietuviai sustojo prie stalo.

— Bet, mieli ponai, — pasakė Sleževičius, — mes nesujome čia kartoti istorijos pamokas. Mes svarstome, ar nebus mums naudinga susijungti bolševikų grėsmei atmušti?

— Artėjančiai raudonajai armijai sutikti mes turime savo legioną, — pasakė Chominskis.

Lietuviai pasisuko išeiti iš kambario, tuo priversdami lenkus apleisti Vileišio butą.

— Unijos atnaujinimas yra Lietuvos gyvybės laidas, — paskaitininko tonu pakartojė Chominskis.

Tai buvo nevaisinga *bona fide* pastanga apjungti Vilniaus gyventojus į gynėjų eiles. Miržinis lietuvių ginkluotų pajėgų stovis buvo kliūtis imtis miesto kon-

trolės.

Vos gavusio Tarybos raštą, įpareigojantį sudaryti antrąjį Ministerių Kabineta, Sleževičiaus pirmoji mintis buvo: ne Kabinetui kandidatus ieškoti, bet savo kariuomenę organizuoti. Tartum atkutę, jaunieji karininkai pajuto naujos dvasios padvelkimą. Kada jie būvusiū įpročiu suėjo tą dieną į Tarybos patalpas, staiga ėmė vienas kitą vadinti laipsniais. Tas kreipimosi būdas buvo primirštas, netgi vengiamas, tartum dėl kažkokios baimės, kurią nešė iš tolo sovietinė revoliucija. Dabar laipsnių vartojimas polėkiškai atgijo ir pripildė pasitikėjimu savimi, savo drausmės galia.

— Nėra ginklų? — kažkuris klausė ir atsakė į savo klausimą, — vokiečiai duos ginklų. Nėra pinigų? — Vokiečiai paskolins.

Buvo pokštų ir juokų potvynis.

Kada atsilankė Sleževičius, jį sutiko plojimais.

— Reikia mums rankų, — pasakė Sleževičius. — Tik gerų rankų. Rankos atras ginklus.

— Iš kur rankos? — pasigirdo klausimas.

Sleževičius atsakė, rūpestingai kirčiuodamas ilgo žodžio skiemenis:

— Mobilizacija. Visuotinė Lietuvos vyrų mobilizacija...

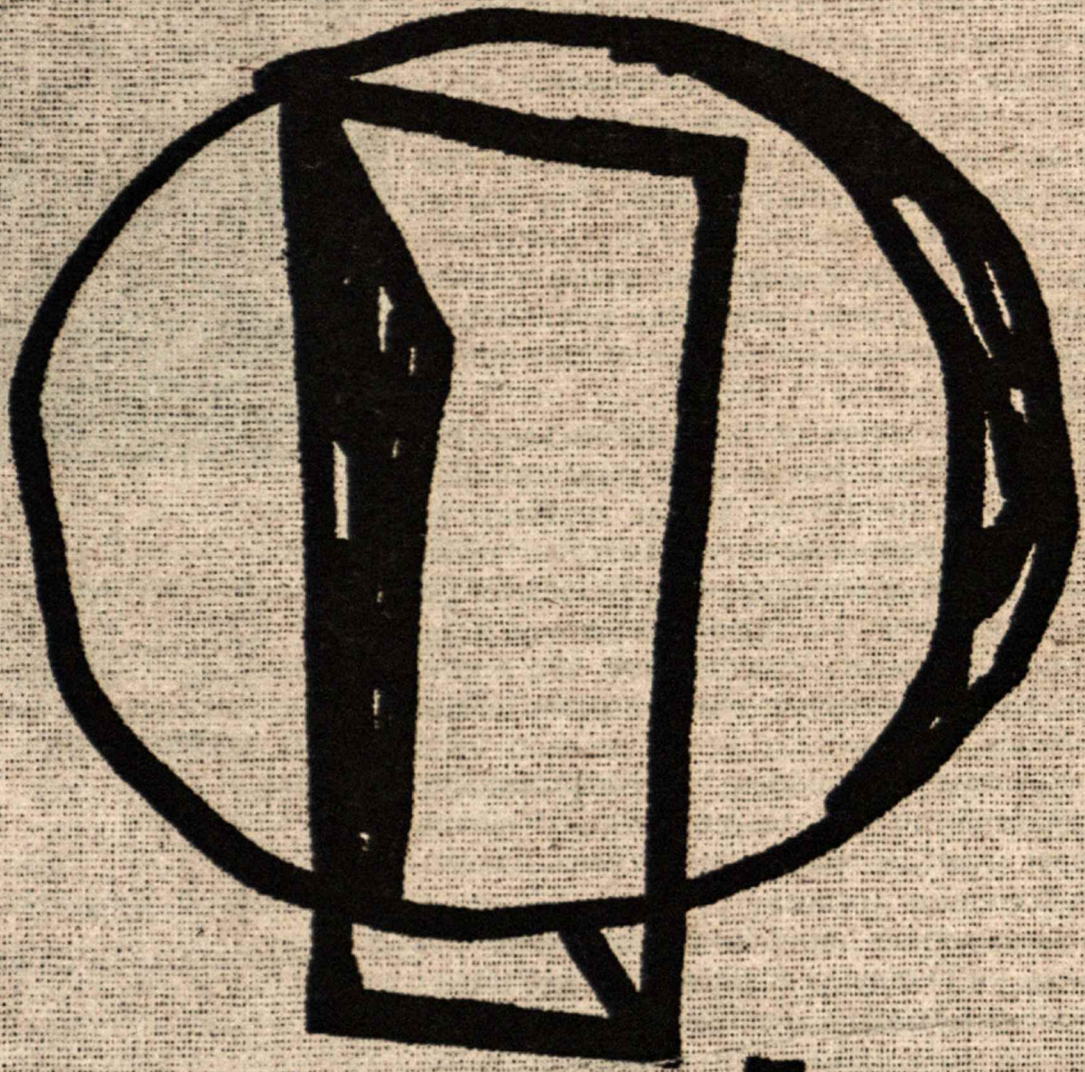
Sleževičius, skubėdamas ėjo gatvę. Į jo įprastinį ėjimo būdą dabar įsibrovė skubotumas. Skubėti eiti, nutarti, kalbėti — dabar atrodė veiklos metodo pagrindas. Bet paeiti gatvę jis norėjo vienas. Įvykių buvo tiek daug ir jų bėgsmas toks perbloškiantis, kad psichika išsisemdavo besirūpinant detalėmis. Kada buvo vienas, kada likdavo savo kukliame kambaryje uošvės bute — tada be trukdymų galėjo sugauti detalių visumą.

Virš visų reikalų karojo bolševikų grėsmė. Jų manevrus teko prilaikyti dienai ar kitai. Tam reikia išradimo ir arogancijos. Tai buvo vienas iš teisminių manevrų atidėti bylai. Reikia naujo faktoriaus šalių santykių. Sleževičius nuėjo pas Augustiną Janulaitį, ir jiedu sutarė nusiųsti Maskvai tokio turinio ultimatyvinio tono laišką, kurio arogancija turėjo suvaidinti nesamų ginklų žvangesį.

(B. d.)

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

Antanas GUSTAITIS

SAULĖS ŠERMENYS

Antanas Gustaitis SAULĖS ŠERMENYS. Humoristinės poezijos knyga. Žinomo mūsų rašytojo nauja knyga, netikėtais vaizdais, atsleidžianti kasdieninio gyvenimo daugialypumą, žmogaus polėkius ir suklupimą, meilę ir dviveidiškumą, fantaziją ir realybę. Illustravo dail. V. Vizgirda, išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas Čikagoje, 1973 m.

RAMINANTIS ŽODIS BROLIUI
TĖVYNĖJE

ARK, BROLELI, VAGĄ TIESIĄ,
PIAUKI LANKĄ ŽALIĄ, —
MES JAU GULIM IŠSITIESE,
UŽKULNIAI ATŠALĖ.

TAVE RAUDOS BOČIŲ GIRIŲ
ŽYGIUOSNA PRIKĖLĖ, —
MŪSŲ KELIAS DIDŽIAVYRIŲ
BAIGĖS FABRIKĖLY.

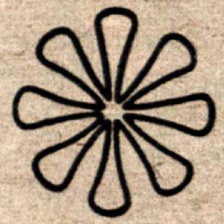
BUVO KARDAS — LIKO MIETAS,
SKRYBĖLĖ IŠ SKYDO,
PRI EŠUI SKIRTAS ŽODIS KIETAS
ALUJE PRASKYDO.

KONTINENT AIS IR SEKLYČIOM,
VARE BLAKĘ PĖSTI —
ŠIANDIEN BAIGĖM SU GARSTYČIOM
VIENAS KITĄ ĖSTI. . .

8 psl.

TOLIMASIS PAVASARIS

TOLY SUOKIA VOLUNGĖLĖ,
VYŠNIŲ RANKOS MOJA,
PRISISEGUS KARVĖ GĖLĖ,
MYLIMAM RIAUMOJA.
VĖJAI VĖJĄ PASIVIJĘ
TARSI BROLĮ GLOSTO,
RŪTĄ, ROŽĘ, PINAVIJĄ
IR KRŪMINĘ UOSTO.
ŽĖRI SAULĖ SENŲ VARIO
VIRŠUM JAUNO KAUNO, —
O UŽ JŪRŲ, UŽU MARIŲ
ŠUNIUI ŠĖKĄ PIAUNU. . .

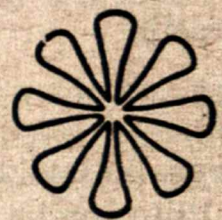
LIAUDIŠKAI

KAS TENAI KUKUOJA? GAL GEGUTĖ ŠAUKIA?
KAS TEN GAILIAI SUOKIA? AR NE VOLUNGĖ?
KAS TEN ATSIDŪSTA? AR MERGELĖ LAUKIA,
AKELES ĮRĖMUS, RYMUOJA LANGE?

NE, NE VOLUNGĖLĖ MŪS VARGŲ PAGAILI.
NEKUKUOS GEGUTĖ ŽIEMĄ VAKARE.
TAI TIK MOTINĖLĖ UŽ TĖVELIO KAILĮ,
SU KITU PABĖGUS, KRYKŠTAUJA BARE.

TAI NE MERGUŽĖLĖ GELSVĄ LINĄ VERPIA,
TAI NE LELIJĖLĖ DŪZGINA STAKLES, —
ŪBAUJA BERNELIAI, BARZDOMIS APKERPE,
KOL TĄ LELIJĖLĘ SU RŪTA SŪLES.

NE RAIBA ANTELĖ EŽERĖLY IRIAS,
NE PALŠI JAUTELIAI BAUBIA PABARIAIS, —
TAI NARSUS BROLELIS, PO STALU NUMIRĖS,
KENČIA, KOL TĖVYNĖN JO DVASIA PAREIS.

Antanas Gustaitis

NEPRIKL AUSOMA LIETUVA

AL. GIMANTO

KREIVOS SAŽINĖS
AR KREIVI
VEIDRODŽIAI?

Stebint amerikinio politinio gyvenimo prajovus, dažnokai stebina aiškiai matomi vienas kitam prieštaraujantys nenuoseklumai. Kas žino, gal tai nusistovėjusi rutina, gal tik politinės metodikos dalis, gal tik politinis oportunizmas, bet visos tos mišrainės kvapas ir skonis atsiduoda pernokusiu raugalu ir tiek.

Štai, koks garbus senatorius, kongreso narys ar dar kitoks piliečių rinktas pareigūnas, dažnai, viešai ir garsiai deklaruoja, sakykim, pilną lietuviškųjų reikalų supratimą, atjautimą ir net, reikalui iškilus, neabejotiną dėmesį ir paramą. Toks, žiūrėk, atvyks ir į mūsų minėjimą, selmą ar spektaklį, kitą kartą ir uždegantį, daug žadantį ir mažai bereiškiantį žodį tars, bus palydėtas entuziastingų aplodismentų ir sustojusios publikos. Po to aprašymuose skaitome, kad šis ar kitas politikos yra tikras mūsų ir kitų pavergtų tautų draugas, užtarėjas, kuris panaudos savo svorį ir įtaką tokių ar kitokių lemtingų sprendimų vykdyme ar pritaikyme. Miela ir puiku girdėti vis apie naujus ir svarbius asmenis išpareigojančius mūsų reikalams. Neretai tokiems pasiūnčiame savo padėkos ar pagitenkinimo laiškus, gal net ir telegramas.

Gaila tik, kad tą didžią ir gražią vilčių ir nuotakų surėdytą piramidę netaip jau retai iš pagrindų sugriaua minėtų politikų kai kada labai jau keistokas ir paprastai logikai nesuprantamas elgesys. Žiūrėk, senate ar atstovų rūmuose vyksta diskusijos ar ir balsavimas kai kurių įstatymų (paprastai liečiančių užsienio politikos kairiuosius užsimojimus), kurie savo esme gali būti pavojingi pavergtų tautų interesams, kitu kart gal ir tiesiogiai liečia Pabaltijį,

visame tų visų JAV—Sovietijos šiltėjančių santykių labirinte. Na, o mūsų toks tikras (gal tik tariamas?) bičiulis ima ir balsuoja taip, kad tuoj pat griūva visi jo pažadai, iškilmingos oracijos ir reikštas solidarumas bei supratimas. Kitu kart, vyksta toks garbingas įstatymų leidėjas oficialion kelionėn po Sovietiją. Skaitome kiek vėliau tokio padarytus pareiškimus šeimnininkams ir stebiesi tuomet ir nesupranti, tas patg asmuo ar visai kitas tik prieš kiek laiko mūsų tarpe, svaiddėsi pažadais ir užuojauta. Ir vėl kažkas panašaus vyksta, kai čia lankoši kuri ten sovietinė delegacija. Keliami togtai, vaišinamasi, pasikeičiama kalbomis, sveikinimais. Ir vėl neretai tenka stebėtis kai kurių politikų dvigubomis šypsenomis...

Viename didmiesty miesto burmistras išrinktas neabejotinas lietuvių ir kitų panašių mažumų bičiulis. Net savo artimų bendradarbių tarpe, miesto valdyboje, turis keletą lietuvių kilmės aukštesnio rango pareigūnų. Šlaip jau tas mēras labai dažnas svečias lietuvių tarpe, nešykštus išleisti mums mielai skambančias proklamacijas ar deklaracijas. Rodos, jo intencijomis sunku būtų abejoti. Tačiau...

Atplaukė iš anapus vandenyno sovietinis laivas. Patg pirmasis toks svečias. Miesto vaizbūnai, kartu su savivaldybe tuoj susimojo paruošti iškilmingą sutikimą — priėmimą. Vietinė spauda tuoj pat tai iškniso, nors laivo atvykimo data ir vieta krantinėje buvo pusiau paslapties saistoma. Atvykimo detalės ir laikas buvo keičiama. Patg vyriausias miesto pareigūnas su visais adjutantais šypsojosi, kratė rankas, įtelkė simbolines dovanas ir ženklus raudonojo laivyno atstovams, o tos mažumos, kurios norėjo tolimus svečius sutikti su piketais, buvo stiprios policijos apsaugoje, nukreipti toli už tvorų, už vartų ir atvykėliai nei matė nei girdėjo protestuotojus. Kas ten žino, pagerblant sovietinius jų

GERAI IR BLOGAI...
(Atkelta iš 2 psl.)

Vyslos prie Danzigo randasi jų likučiai taip vadinamų Kašubių (Wejherowo ir Kartuzų district), Slovėnų (visu pajūriu tarp Stolp ir Leborg), bei Paelbės prūsų (Luneburg Heath or Hill) vardu. Be to dar daugiau suglavinti, taip vadinami Luzacljos Sorbai (prie Bautzen) dar ir šiandien kalba slavams skirtinga kalba ar bent tarme. Taigi, senieji prūsai, nesvarbu kokiais vardais ar dialektais juos pravardžiutume, dar nėra išnykę. Iš tikrųjų, kaip Alg. Gustaitis sako, "tas medis kviepia lietuvių (arba prūsų) tautos visiško atsižadėjimo ir sunaikinimo mišparais, nesvarbu kas juos begiedotų". Kodėl, tad, nepaskelbiate jo (A. Gustaitis) parengto kalbos medžio, kuris buvo paslūstas jums (NL ir M. Pajūriui) ir atspausdintas knygutėje "200,000 and Lithuania", išl. 1971 metais? Labai malonu būtų išgirsti ne vien iš "pilietinio taško" patelkiamas nuomones ir idėjas.

Jūsų, J. Benius

P.S. Atsakyti galime — taip! Bet kas liečia A.

rininkus, gal ir sveikintymo proklamacija buvo miesto vardu išleista ir perskaityta. Tuo tarpu mažumos yra kantrios ir laiko turinčios. Jos gali laukti. Sekančią Vagario 16 greičiausiai vėl matysime savo tarpe minėtą mērą ir su juo mielai bendraujančius mūsų visuomenės veikėjus.

SLA prez. P. Dargis kalba gegužinėje Paris, Ont. Šalia vietovės, savininkas A. Padolskis. Nuotrauka J. Sarapnicko

Gustaitis teigimą priešų rankraščio atveju, neatitinkanti laikotarpį dabartiniam NL redagavimui, reikėtų pasakyti — nei Anuo laiku, esant

kitiems redaktoriams, kodėl nebuvo šis rankraštis patalpintas — nežinome. Jei jis atsirastų kur nors archyve, be abejo patalpintume. NL.

Petrus Pakalnis

ENERGIJOS KRIZĖ

Gal skamba keistokai, kad JAV, turtingiausiame pasaulyje krašte, praėjusią žiemą buvo uždaryta keli šimtai mokyklų vien tik todėl, kad jos pritrūko kuro. Pritrūkę žibalo ir negalėdami jo greitai nusipirkti, keli JAV fabrikai nustojo veikti. Balandžio mėnesį buvo uždaryta keli tūkstančiai benzino stočių, kai kurios ilgiam laikui. Tie ir panašūs faktai primena vieną naftos akcijų milijonierių, kuris per antrąjį pasaulinį karą saugumo sumetimais apsigyveno Šveicarijoje, turėjo keletą prabangių automobilių, bet negalėjo gauti benzino nei lašo.

Norėdama iškelti į viešumą energijos krizę, "Time" laikraščio redakcija balandžio mėnesį sukvietė mokslininkų, verslininkų, valdžios, pramonės ir įvairių energijos šaltinių atstovus į konferenciją, kurioje buvo aptarta dabartinė energijos padėtis JAV ir svarstomi planai atečiai. Be to, du žymūs JAV profesoriai parašė tuo klausimu labai gėrą knygą, vardu The Energy Crisis.

Specialistų nuomone, JAV užteks savo naftos dar 20 metų. Nafta sudaro 45 proc. energijos, o dujos 32 proc. Bet JAV turi beveik neišsemiamus anglių klotus. Iš anglių galima pagaminti keliasdešimt įvairių produktų, tarp jų ir benzina. Tačiau ano žurnalo redakcija tvirtina, kad JAV vyriausybė, laikydamasi žemą dujų kainą, padarė didelę klaidą. Taip pat JAV įstatymai nenumato mokesčių tiems verslininkams arba kompanijoms, kurios ieško naftos užsienyje. Jei jie darytų atvirkščiai, JAV užtektų savo naftos ir dujų, kur spėjama, kad jų yra ar gali būti. Taip neseniai Michigano valstybėje pradėjo veržtis iš žemės dujos ir vieno miestelio gyventojai turėjo apleisti namus.

Matydamas energijos krizę, prezidentas Niksonas paruošė naujus įstatymus, kuriuos kongresas tebesvarsto. Tas įstatymas numato pašalinti importo kvotas ir uždėti naftos importui muitus. Prezidentas taip pat prašė kongreso nekontroliuoti naujai atrastų dujų kainas ir trigubai padidinti hektarų skaičių, kur įvairios bendrovės galėtų ieškoti naftos ir dujų. Bet šia proga jis neprasė žmonių mažinti energijos vartojimą ir susilaukė aštrios kritikos. Taip pat jis neprasė pinigų tyrinėti naujų energijos šaltinių. Nors tam tikslui JAV išle-

džia 770 milijonų dolerių, bet ekspertai mano, kad reikėtų išleisti bent 2 bilijonus. Tačiau prezidentas priminė, kad kartais energijos gali pritrūkti ir jos kaina gali pakilti. Mat, nuo 1970 m. naftos gamintojai užsienyje pakėlė jos kainą 72 proc. ir žada ją kelti aukščiau, nes vasario mėnesį buvo nuvertintas doleris ir tokiu būdu jiems buvo padarytas nuostolis.

Nors JAV piliečiai sudaro tik 6 proc. pasaulio gyventojų, bet suvartoja 30 proc. visame pasaulyje gaunamos energijos. Todėl jų miestai užkimšti automobiliais, oras pilnas dujų ir suodžių, vandenys nešvarus, žemė vietomis suknista milžinišku masiniu, kurios kasa anglis. Kaip energijos problema yra didelė, taip ir oro, vandens ir žemės švarinimo klausimas yra nemažas. Todėl žmonės kraustosi į priemiestius, o miestų centruose apsigyvena negrai. Kur prieš keliasdešimt metų buvo milijonierių vilos, ten dabar gyvena juodžiai. Savaitgaliais, didesniu švenčių progą, ant JAV kelių automobilių nelaimėse žūsta tarp 700 ir 900 žmonių. Išties, kasmet ant JAV kelių žūsta daugiau žmonių negu per Vietnamo karą.

Energijos konferencijos dalyviai nurodė keletą būdų, kaip būtų galima gauti naujos energijos. Taip, pavyzdžiui Islandijoje, Italijoje ir kitur energija gaunama iš pogrindžio vandens ir garų. Taip ir amerikiečiai galėtų pasigaminti energijos iš Kalifornijos geizerių. Vienas toks geizeris jau gamina elektrą. Energijos galima gauti ir iš žemės gilumos. Pragežiant dvi skylės ir pilant vandenį į vieną skylę, žemės gilumoje vanduo sušyla ir pro antrą skylę veržiasi karšti garai. Pirmas toks bandymas jau davė gerų rezultatų. Australijoje, Izraelis ir Japonija gamina energiją iš saulės spindulių. Du Amerikos mokslininkai tvirtina, kad energijos būtų galima gauti iš saulės karštosios dykumos. Reikėtų keliasdešimt kvadratinuose kilometruose praveisti vamzdžius, pripilti juos tam tikrų chemikalų, kurie šildomi saulės, virstų karštais garais ir gaminėtų elektrą. Elektros galima gauti iš vėjo malūnų ir potvynių. Paskutini būda išbandė prancūzai ir gauna 240 milijonus vatų. Daug elektros gaunama iš atominių jėgainių, kurios nuolat tobulinamos. Energijos klausimas bus panašiai sprendžiamas kaip oro ir vandens švarinimo klausimas. Kai vanduo ir oras pasidarė pavojingai nešvarūs, tuokart sukruto publika ir vyriausybė. Sukrus ir pritrūkusios energijos.

TRIMITO AIDAS

(Spuosdiname sutrumpintą S. Jokubaičio (Toronto Vlado Putvio kuopos pirmininko) skaitytą paskaitą pirmojoje Kanados 3-jų dienų kultūrinėje stovykloje).

ŠAULIAI IR JAUNIMAS

Šaulių sąjunga jaunimu skaito asmenis nuo 15 iki 30 m. amžiaus.

Šaulių s-gos statuto paragrafas 9 pažymi, kad L.S.S.T. nariai gali būti visi lietuvių kilmės asmenys ne jaunesni 15 m. amžiaus.

Pats jaunimas save skirsto į "jaunesniuosius" ir "senesniuosius", taip rašoma "Lietuvių Jaunimas" laikraštyje:

Lietuvių visuomenės veikloje jaunimas ir jo problemos yra dažnai aptarimos. Kažin ar galima jaunimą ryškiai ir tiksliai aptarti. Tas pats jaunimas gali būti vienos ar kitos sąlygos ir skirtingas kitose. Klek viena didesni savo žygi vykdydamas, jaunimas yra dinamiškas ir kitoks.

Jaunimui galima priskirti ir vyresnius, bet jaunos dvasios žmonės, kurie savo išmintimi ir patyrimu gali daug jaunimui padėti.

Pavyzdžiui: pasisekt mas ir veikla tokių organizacijų, kaip skautų, atletininkų bei įvairių sporto organizacijų labai daug priklauso nuo pasišventusių vadovų vyresnio amžiaus asmenų, kurie savo darbais ir mintimis eina kartu su jaunimu.

Daug didelių projektų kaip: jaunimo kongresai, tautinių šokių šventės, jaunimo dėl religinės laisvės žygis ir kiti, buvo suprojektuoti ir išvystyti žmonių, kurie yra baigę aukštesnius mokslus, sukūrę šeimas. Jie yra suaugę, ne jaunimas, bet savo esmėje priklauso jaunimui ir jam dirba.

Bet kas yra jaunimas tikraja prasme? Tai patys jaunieji, kurių gerovėtas "senesnysis jaunimas" dirba. Tas "senesnysis jaunimas" turi maždaug trisdešimt metų ir daugiau, o "jaunesnysis" aiškiai mažiau. Skirtumas tarp tų dviejų "jaunimų"

nemažas.

Ką šaulių sąjunga yra davusi ir ko tikisi iš lietuviško jaunimo?

Kaip Lietuvoje, taip ir čia išeičioje šaulių s-ga pagrįde yra ir jaunimo organizacija, į ją priimami jaunuoliai nuo 15 metų amžiaus.

Kai kuriose šaulių kuopose reikla jaunimo sekcijos. Vyresniųjų šaulių finansiškai remiami, sekmingai reiškiasi savo pačių pasirinktuose veiklos baruose. Šauliai netikėtai remia savo gretose dirbančius jaunuolius, bet yra jautrūs ir kitiems jaunimo darbams ir juos labai įvertina.

Štai prieš porą metų šaulių s-ga patyrusi kad Bostone U.S.A. esantis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Informacinis Centras yra atsidūręs finansiniuose sunkumuose nedelsdama. S-gos centro valdyba paskyrė 2,000 dol. paramą. Tokios stambios sumos jaunimo kultūrinei veiklai plėsti iki šiol dar niekas nepaskyrė.

Šaulių s-ga duodama jaunimui finansinę paramą norėjo kad jaunimas pasitiktų ją, pažintų ir stotų į jos eiles. Šaulių s-gos uždaviniai, sako L.S.S.T., stengiasi išlaikyti lietuviškąjį jaunimą fiziškai ir morališkai stiprų ir įjungti į Lietuvos laisvinimo darbą.

Išlaikyti ir stiprinti lietuviško jaunimo tarpe meilę ir pagarbą sava

S. Jokubaitis su užs. reik. ministriu M. Sharp, po pasikalbėjimo su pabaltiečių atstovais, Toronte, 1972 m.

Foto: S. Dabkaus

kilmę ir kalbą.

Jaunimas, atėjęs į šaulių eiles, rastų daug gražaus savo tautai naudingo darbo.

Šauliai tėvai turėtų savo vaikus, sulaukusius 15 m., įrašyti į šaulių eiles, patiškinant jiems apie šaulių s-gą.

Jaunimo reikalu jau yra ruošama brošiūra lietuvių ir anglų kalbomis apie L.S.S-gos tikslus ir jos uždavinius. Ta brošiūra turėtų rasti pritarimo jaunimo tarpe.

Esu įsitikinęs, kad norint turėti lietuviško jaunimo šaulių s-gos eilėse, ir mes patys tuo reikalu turime parodyti daugiau rūpesčio ir padėti dar daug pastangų. Mes patys turime šiek tiek atjaunėti ir suprasti, kad be naujų jaunų šaulių po kile lai-

ko, nebeliks ir šaulių s-gos. Tai yra tikra gyvenimo tiesa. Štai pavyzdžiui praėjusio šaulių s-gos atstovų suvažiavime, nebuvo jokio pranešimo apie šaulių jaunimo veiklą.

Dar keletas žodžių apie šelmas kurios bando savo vaikus auklėti nekreipdamos jokio dėmesio į tautinį patriotizmą, lietuviškumą, įjungti juos į lietuvišką kultūrinę veiklą. Jaunuolis išauga tada be jokio pareigos jausmo saviems lietuviškiems reikalams. Jis būna egolistas ir savanaudis.

Dažnai tėvai nekreipia dėmesio į tinkamą vaikų auklėjimą ir dėl to vėliau būna liūdnos pasekmės.

Mes šauliai turėtumėm dėti visas pastangas, kad kaip galint įtraukti daugiau jaunimo į šaulių eiles. Mes patys turime likti patriotiniai susipratę, o ypač tam auklėti ir išsaugoti savo jaunąją kartą.

Gyvendami čia išeičioje esame ta pati neatskiriama savo tautos dalis. Tik lietuviškai — patriotiškai subrendę, kūrybingas jaunimas bus lietuviškas ir šaulių s-gos išlaikymo tvirtovė.

Ugdykime ir sklepykime savo lietuviškam jaunimui, meilę Lietuvai, meilę ir pasididžiavimą sava kalba, papročiams, kultūrai, kad jie ateltų galėtų mums sakyti: Jūs tėvai mummyse išugdėt lietuvišką dvasią, mes ją didžiuojamės, mes Jūsų ateltis.

TRUMPA VEIKLOS APŽVALGA

● Kuopa, ryšium su Helsinkio įvykiais iš savo kamos Vlakai Lietuvos laisvinimo reikalams paskyrė 30.00 dol. auką.

● Kuopos valdybos posėdžio nutarimu, atsisakyta iki šiol buvusio tarpininko tarp L.K. Mindaugo ir "Neringos" šaulių kuopų.

● Kuopos valdybos pirmininkas Š.V. Sušinskas C.V. aplinkraščiu, už aktyvią šaulių veiklą apdovanotą šaulių žvaigždės ordinu.

● Mindaugo kuopa džiaugiasi, anksčiau buvusio tėvo J. Kubiliaus SJ, Aušros Vartų parapijos klebono sugrįžimu į kuopos narių šeimą.

● Aktyvi kuopos narė Š.M. Kasperavičienė savo artimųjų tarpe iškiliai atšventė savo gimtadienį.

● Širdies negalavimu buvo susirgęs aktyvus kuopos garbės šaulys Ig. Petrauskas, kuriam teko pabūti Reddy Memorial ligoninėje daktarų priežiūroje. Linkėtina greitai sustiprėti ir vėl įsijungti į kuopos veiklą.

● Kuopos garbės šaulė J. Jurgučio žmona ilgesni laiką turėjo pabūti ligoninėje. Šiuo metu sveiksta rūpestingo vyro priežiūroje. Patartina kuopos sesėms ją nors retkarčiais aplankyti.

● Centro valdyba aplinkraščiu Nr.2. užgirda Montrealio L.K. Mindaugo šaulių kuopos iniciatyva suruošta pirmąją Kanadoje 3-jų dienų kultūrinę stovyklą, ragindama tuo pavyzdžiu pasekti ir kitas kuopas.

● Spalio mėn. 27-28 d.d. Povilo Lukšio šaulių kuopa St. Catharines šventina savo kuopos vėliavą. Kartu įvyksta ir Kanados šaulių rinktinės posėdis. Kviečiami visi šauliai ir šaulės toje šventėje dalyvauti J. Šlaucius

Lietuviai šauliai - es ir Jūros šauliai gražiai pasirodė Pavergtų Tautų protesto parade, Chicagoje.

NĖPRIKLAUSOMA LIETUVA

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vienų metų terminuotus indėlius	8%
ir 3 metams	8½%

Duodame:

asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4.650,000

IR VĖL LAIDOTUVĖS

Rugsėjo 6 d. savo kambarielyje buvo rastas negyvas Malukas, Pranas, 63 m. amž. Palaidotas liet. kapinėse arti Toronto per vietos liet. parapijos bažnyčią. Vėlonis Kanadon atvyko su būriu tautiečių 1947 m. miškų darbams. Po sutarties atvyko Hamiltonan ir dirbo plieno gamykloje. Po kelių metų perkėlė į St. Catharines miestelį kitoms darbams. Dėl ligos išėjęs pensijon, vėl apsigyveno Hamiltone ir maždaug po poros metų čia mirė. Buvo linksmo, sugyvenamo būdo ir pilnas humoro tautietis, todėl kompanijoje buvo mėgiamu svečiu. Kanadon atvykęs be šeimės. Lietuvoje dabar likusi jo duklė su šeima.

Sekmadienį, rugsėjo 9 dieną čia mirė ankstyvesnės išsivijios atelvė — Kanavienė Monika, eidama 87-tus savo amž. metus. Palaidota Hamiltono kapinėse per liet. A.V. parapijos bažnyčią. Paliko liūdinčius sūnų Kazį Br. Col., Juozą ir dukrą Moniką Hamiltone seserį Kvebeko prov. ir 19 anūkų ir proanūkių. Hamiltone gyveną sūn. Juozas ir duklė Monika — antros kartos tautiečiai, tačiau pulkiai kalba lietuviškai, sukūrė liet. šeimą, visada bendrauja su lietuviais. Juozo Kannevos vyr. dukrelė — gabi akordeonistė. Daug kartų dalyvavusi liet. renginiuose. Duklė Monika stiklenė, reikale, eilę metų dalyvauja teigmuose prisilekusia vertėja lietuviams.

• Ta proga paminėtina

ir apie nelietuvišką mirtį. Rugsėjo 2 dieną čia mirė vietos policijos viršininkas L. Lawrence, 62 m. amž. pakirstas vėžio ligos. Policijos tarnyboje išbuvo per 40 metų ir vietos polic. viršininku per 20 metų. Buvo populiarius savo nuosaikiu charakteriu. Na, ir rugsėjo 11 d. čia mirė buvęs populiarius miesto burmistru (mayoru) per 13 metų L.D. Jackson, 85 m. amž. Tai vienintelis iki šiol burmistras taip ilgai išbuvo tose pareigose, kuris miestui daug gero padaręs. Jo vardu yra pavadintas vienas miesto centro kvartalas, kuris visai naujai perstatomas. Taigi. Mirė, bet nėra kam palaidoti. Mat, mieste vyksta šiukšlių išvežėjų streikas, kuris jau tęsiasi 9 savaites. Tai pačiai unijai priklauso ir kapinių duobkasiai. Unijos viršininkai nesutinka leisti savo vyrų palaidoti gerbiama miesto asmenį kol nesibaigs streikas. Dabar lavonas laukia streiko pabaigos kažkur užšaldytas. Darbdavių ir streikininkų derybos tęsiamos jau iš trečio karto...

• Rugsėjo 9 dienos popietę apie 50 moteriško pasaulio atstovių buvo susirinkusios viešnagei M. Zurlienės namuose, kuri buvo surengta Jūratės Gimžauskaitės garbei. Ji š. m. rugsėjo 29 dieną žada sumainyti aukso žiedus su Bušinsku Antanu iš Toronto. Ta proga būsimoji Bušinskienė buvo pasveikinta ir įteikta dovanų. Viešnagės iniciatorė ir rengėja M. Zurlienė. Zp.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Padėkos ilgąjį savaitgalį, spalio 5-7 dienomis, Toronte vyksta tradicinė Kanados Lietuvių diena. Šventės rengėjai, K. L. B. Toronto apylinkės valdyba, yra sustačiusi idomią programą: pakviestas Čiurlionio ansamblis su solistais, kanklininkais ir kitais instrumentais. Čiurlionis atliks koncertinę dalį L. D. akademijos metu, sekmadienį. Ši, 19-ji Kanados liet. diena yra junglama su Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukaktimi. Specialų žodį šventės proga tars svečias iš Chicagos poetas Kazys Bradūnas. Penktadienį ir šeštadienį vyksta susipažinimo bankietai. Su specialiomis programomis. Penktadieniui pakviestas Hamiltono mergaičių choras "Aidas", šeštadieniui — iš Londono kvartetas "Raga". Šeštadienio rytą numatytas golfo turnyras golfo klube prie Boltono.

Jūratė Kobelskytė
"Miss Vilnius" išrinkimo metu

Sekmadienio pamaldoms gauta Toronto Šv. Mykolo katedra. Pamaldos katalikams įvyks 2 val.; evangelikams pamaldos 2 val. Išganytojo evang. lūkt. bažnyčioje / Bloor-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5¾% už depozitus
6% už šėrus
6% už taupymo s-tas
7% už 1 m. term. dep.
7½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas — virš šešių milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai —
Telefonas LE 2-8723

1573 Bloor St. West,
Toronto 3, Ontario

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be mūto: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA **Baltic Exporting Co.**
Telefonas LE 1-3098

480 RONSEVALLES AVE.,
TORONTO 3, ONTARIO

Savininkai A. ir S. KALOZA

— Indian gatvių sankryža/. Sekmadienio akademijai — programa praveisti pakviesta šių metų "Miss Vilnius" Jūratė Kobelskytė.

Apylinkės valdyba kviečia visus lietuvius iš visų Kanados vietovių, o taip pat ir kaimyninių U.S. vietovių gausiai atsilankyti į Lietuvių Dieną, o taip pat į mūsų amžinosios sostinės Vilniaus didžiąją sukaktį.

KLB Apyl. V-bos
Informacija

• Mirė Juozas Paškevičius, 75 m. amžiaus. Vėlonis rastas negyvas savo namuose. Kilęs iš Lazdijų apskrities.

montreal

ŠAUNIOS VESTUVĖS

Dalia Sabalytė ir Edas Petrulis sumainė aukso žiedus — sukūrė gražią lietuvišką šeimą. Vestuvės įvyko 1973 m. rugsėjo mėn. 1 d.

Jaunavedžių santuoką

palaimino Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. F. Jucevičius. Mišų metu, vargonais palydint, labai gražiai giedojo vyrų choras Veni Creator Spiritus ir kitas giesmes. Vestuvių puota vyko Šv. Kazimiero par. salėje, kur dalyvavo apie 300 svečių. Valšių programai sumaniai vadovavo p. A. Narkeliūnas. Jauniems išengiant į salę pasitiko jaunosios ir jaunojo tėvai su rūtomis papuoštomis šampano taurelėmis. O visi dalyviai nuoširdžiomis katutėmis.

Vaišių metu kalbėjo A. Narkeliūnas, jaunavedžių tėvai ir abu jaunavedžiai. Kalbėjo trumpai, padėkodami visiems už atsilankymą ir dovanas. Visi dalyviai orkestrui palydint sugiedojo jauniems ilgiausių metų... Jaunavedžių stalas buvo papuoštas gausybe gėlių ir žvakučių, ant kurio buvo pusės tonos tortas. Vėlonis buvo maisto pri-

Nukelta į 16 psl.

MIRUSIEJI KALBA:

PRANYS ALŠENAS
(Iš mano susirašinėjimo archyvo)
(TĘSINYS)

Algirdas J. KAULĖNAS, miręs
prieš 8 metus, buv. "Laisvosios
Lietuvos" redaktorius

Redaktoriaus a. a. A. J.
Kaulėno laiškas

Gerbiamam p. Pr. Alšėnui,
Toronte.
"Britanijos Lietuvis",
1949. VI. 6.

Malonus Kolega,
dėkoju Tamstai už pri-
siųstą medžiagą, kurios
dalį jau sunaudojau, su-
naudosiu ir likusią.

Išties malonus Jūsų
sveikinimas "Britanijos
Lietuviui", kuris diena iš
dienos turi vilties spirtis
su kasdieniniais sunku-
mais ir iškovoti iki rei-
klamo — normalaus sa-
vaistraščio, pilna apimti-
mi. Visa bėda pas mus
toj, kad mažai teturime
plunksnos darbininkų šio-
je šalyje. Visi, kaip susi-
tarę, vis skrido kitur, tik

jau ne pas mus. Štai,
JAV — ėse susirenka net
perteklius jaunųjų žurna-
listinių pajėgų, o mes
skurstame vos teturėdami
keliolika, ant kurių pečių
ir gula visas darbas. Na,
bet nėra tokios padėties,
iš kurios nebūtų išėitles.
Planų yra ir gan didelių,
turima vilties, kad juos
pavyks įvesti ir į gyvenimą.

Turiu vilties, kad nepa-
miršite mūsų ir ateityje,
už ką iš anksto Jums
dėkoju.

Su geriausiais linkėjimais
Jūsų Algirdas J.
Kaulėnas,

"BL" Redaktoriaus

A. a. Dr. Juozo Leimo-
no laiškas

J. Leimonas,
107 Tremont Str.,
Lawrence, Mass. USA.
1949. V. 22.

Mielasis Prany,
Matau, kad turi tikrai
žurnalistišką Dievo do-
vaną. Taip pat matau, kad
plunksna, žurnalistika yra
bet tik neatskiriama, bet,
tiesiog, esminė Jūsų gy-
venimo dalis. Žmogus,
kuris po sunkaus dienos
darbo, dar gali per nak-
tis rašyti, yra visa savo
prigimtimi kūrėjas, ra-
šytojas, žurnalistas. Ir
žinau, kad taip buvo visą
laiką. Daug buvo sukurta,
daug buvo svaraus lietu-
vių tautos gyvybiškais
klausimais aprašyta.

Taigi, Mielasai p. Al-

šėnai, gyvuok ilgiausius
metus! Tegul Tavo plunks-
na, tai verkdama, tai
juokdamosi, vis stiprina
taip giliai kenčiančią lie-
tuvių tautą ir gelbsti jai
veržtis į savo gražesnę
rytojų.

Su geriausiais linkėjimais,

J. Leimonas

1960. X. 10.

Mielasis Prany,

Tai Pats visokiais at-
vejais ir kūrybingas ir
originalus. Labai ačiū
— gavau kūrybingą ir ori-
ginalų pasveikinimą savo
60 metų sukakties proga,
parašytą, kaip Pats ra-
šai, Mažais Žodžiais, bet
kurie iš tikrųjų kalba
didingomis mintimis, di-
dingomis idėjomis. Tai
paliks man brangių ir
niekad neužmirštamų pri-
siminimų.

Tau didžiai dėkingas
jau šešiasdešimtmetis,
Juozas Leimonas

ANGELŲ SARGŲ DIENA...

(Atkelta iš 5 psl.)

sakinga. Policijos tarnau-
tojas visas 24 valandas
paroje skaitėsi tarnyboje.
Kovoje su nusikaltimais
/nusikaltėliais/ nemaža
policijos tarnautojų žuvo.

(Pabaiga kitame nr.)

LIETUVOS

GENERALINIO

KONSULATO NEW

YORKE PAIEŠKOMI

ASMENYS

BARANAUSKAS, gyvenęs
Kretingoje, buvęs geležin-
kelietis.

BUČYS (BUCHS), Konas,
gyvenęs New Britain,
Conn., turėjęs taverną.

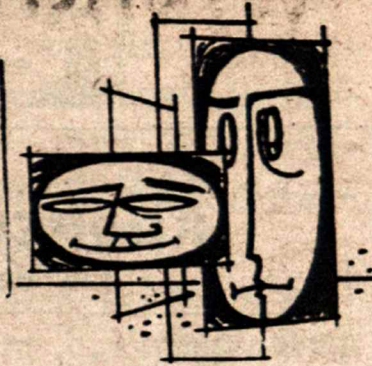
ŠIMAITIS, Antanas, Domi-
ninko sūnus, virš 80 m.
amžiaus, į JAV-bes atvy-
kęs prieš Pirmąjį Pasau-
linį karą, gyvenęs Chica-
goje, kilęs iš Angliadegių
km., Skaudvilės vl., turė-
jo sūnų Kazimierą ir duk-
rą Aleksandrą.

TIEPES, Adolfas ir Ire-
na, arba jų vaikai: Edith
ir Erich, kilę iš Raseinių
apsk., po karo iš Vokietij-
jos atvykę į JAV-bes, gy-
venę Dundee, Mich.

VENSPOLYTĖ (ATKOSKA),
Elena ir jos šeimna, gimę
į JAV-bes 1920 metais,
buvo atvykę į Lietuvą,
grįžę gyveno Chicagoje,
vėliau Detroit, Mich.

ŽEKAS, Julius, gyvenęs
Rokiškyje. (Nukelta į 13 psl.)

KREIVI VEIDRODŽIAI

GRYNOJO MENO ATSTOVAS

Zmogysta qarsiai atsikosėjo, nusisplovė ir
triukšmingai atidarė Baisogalos apylinkės tarybos
duris.

— Esmi skulptorius J. Kubonis. Tik vakar pa-
skridau tiesiai iš Monro. Tuoj skambinkite
Gyvylininkystės institutui, direktoriui, — įsakmiai
išreže nelauktas sverias suqlumusias apylinke
valdziai.

— O ka jam pranešti? — nedrąsiai paklause
apylinkės valdzios atstovas.

— Kaip tai ka? Kaip atrodo jūsų Baisogala?
Kokia architektura? Grynas empirizmas, eklek-
tizmas ir konstruktyvizmas! Kur paminklai jūsų
qarsiosioms melzėjoms?

— Tai kad ne viena dar nenumirė. — išdriso
papiestaraui vietine valdzia.

— Ar tada bus laikas, kai numirs? Ar, tamsta,
suprantate, kad gyvos melzėjos bruozai daug ryš-
kiaū qalima jaminti granite! — eme pykti sve-
cias.

Uz durų kazkas sukrebzdejo. Svečias pradare
duris ir pašauke vidun kazkoki susitraukusi, pa-
raudusia nosimi zmogena.

— Cia mano asistentas. — pristate ji apylinkės
valdziai. — Truputi pervargęs nuo kūrybinio
darbo. Vakari nuliėjo du biustus viršum plano.

Susitikęs su Gyvylininkystės instituto atstovais,
svečias tuoj gribe jauti uz ragu:

— Labas! Kur manote statyti paminklą?

— Matote, su lešomis...

— O kas jums liepia statyti visa? Padarysime
pusę, ir kamuos pusiau. — mislingai paaiškino
svečias.

Tuo tarpu asistentas kiek atkuto.

— Reikia sumesti po penkrubę pagirioms. —
pašmizdejo jis į ausi vienam seimininkui. — Iš-
gęs atsigaus ir nebus toks išdidus... Ir pus-
čių mes dar nevalge.

Seimininkai suprato užuominą.

Taciau uzkandis paveike svečią atbulai. Konja-
ką jis srėbė tiesiai iš stiklinės ir darsė dar
išdidesnis.

— Iššaukite rajono valdzia! — isakė jis seimi-
ninkams. — Matau, diskusija su jumis neduos
reikiamų konstruktyvių rezultatų...

Rajono valdziai, išklausius baisogaliečių skubų
pranešimą, kilo įtarimas.

— O jus tikrai zinote, kad tai Jokubonis? —
suabejojo rajono atstovai.

— Perkunas ji zino. Truputi dvejojame. Atrodo
gan solidus, taciau jau kad maukia!... Bandeme
sulyginti pagal nuotraukas žurnaluose. — lyg
tas, lyg ir ne tas. O gal zmogus pagere kelias
dienes ir suliesėjo? Gal paskambinsime į Vilnių,
į Dailės institutą?

Atvykęs atstovas iš rajono iš karto eme elgtis
nelabai mandagiai svečio atzvilgiu.

— Ar neprisimenate manęs, prieš porą metų
buvome kartu mokyklos atidaryme? — tiesiai pa-
klause jis svečią iš sostinės.

— E, ka ten, dvi valandas tik buvau, kur visus
atsiminsi, į sveikatą!

— O komandiruotė, dokumentus turite? — pa-
reikalavo rajono atstovas.

— O į snuki ar nenori? — staiga subliuv
svečias ir droze kumščiu į stalą.

Kai į kambarį įzengė milicininkai, asistentas
iškart pasirode grynojo meno išdaviku.

— Brolyčiai, aš joks asistentas, aš nežinau, kas
jis... Vakari restorane susipazinome...

Gi vilnietis visai įduko:

— Sitaip elgtis su laureatu! Kūrybinų dar-
buotojų negerbiate!

— Skulptorius Jokubonis Kanadoje, tik dabar
telefonu išsiaiškinome. — išdrasino ir baisoga-
liečiai.

— Kas man darbo, kad jis Kanadoje, užtat aš
cia! — šukavo milicininkų vedamas svečias. —
Jus visus iš darbo lauk išmes! Jus dar sužinosite,
kas yra tikroji skulptūra! Į Paryžių Rodeniui apie
jus pranešiu!

Milicijoje paaiškėjo, kad „skulptorius“ yra kaz-
koks Juozas Klausas iš Vilniaus, buvęs kazkada
net mokytoju, išbandęs daug amatų, ir vis nesu-
radęs paties lengviausio.

— Aš jau ne pirmame rajone. Užsinorėjęs iš-
gerti, randu kvailių. — gavęs uz chuliganizma
penkiolika parų, pagaliau prisipazino Juozas
Klausas.

Vaisingumas — senas ir qeras mūsų budo bruozas.
Taciau nuo zilos senovės lietuviai, berods,
buvo ir qan budrus — argi ne taip, vaisingieji
baisogaliečiai?...

Juozas BULOTA

— Tėveli, koks čia paukštis?
— Nežinau.
— Tai kodėl tu neklausai, kai
buvai mažas?

Norėčiau sužinoti, kur čia vykdomi nusausinimo darbai?..

(Iš "ŠLUOTOS")

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P. Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NĖPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

WINDSOR'O „AUŠRA“ YRA ŽAVI

Kiek lietuvių gyvena Windsor, Ont., Kanadoje? Iš kiekos galima atrinkti ir sudaryti pajėgų jaunų mergaičių ketvirtuką /kvartetą/, priedo pirmą eilę akordeonistę? Kaip manote?

Aš tai visiškai nežinau, kiek lietuvių gyvena Windsor, Ont. Bet gal ne tiek svarbu gyventojų skaičius, kiek jų išsilau-gintas lengvos lietuviškos muzikos vienetas.

1973 rugsėjo 9 d. Windsor'o lietuvių ketvertukas „Aušra“, dar su šaunia akordeoniste Kristina Puidaitė, pasirodė Kalifornijos Lietuvių Dienos koncerte.

Jaunų, žavių mergaičių ketvirtuką sudarė: Dana Kozulytė, Rūta Čerškutė, Aldona Tautkevičiūtė ir Nijolė Giedrūnaitė. Vieneto vadovė Valė Tautkevičienė.

Kiekviena mergaičių daina sukeldavo gausios auditorijos plojimus, išaugusius, tiek pirmoje, tiek antroje dalyje, į bisui iššaukimus. Kodėl jos turėjo tikrą pasisekimą?

Visų pirma — atliko gražiai, maloniai, darniai, išlaustai. Aiški, taisyklinga, lietuviška taršana. Dainuoja su noru, pasitikinčiai, jaunatviškai, spinduliuojančios džiaugsmo. Visos mergaitės gražios, patrauklios. Scenoje laikosi gražiai, laisvai, maloniai.

Antra — davė Los Angeles lietuviams negirdėtą lengvo žanro lietuvišką muziką, nei vieno svetima kalba, už ką jas reikia labai pagirti ir nurodyti kaip sektingą pavyzdį. Berods, visi kompozitoriai gyvena okup. Lie-

tuvoje. Jų muzika gerokai skirtinga nuo seniau girdėtų lietuviškų kompozitorių kūrinų. Gyva, linksmas, tarsi raginanti pakilti ir šokti valsiuką ar polkutę. Gerai, kad lietuviai kompozitoriai kuria linksmesnius kūrinius. Tikrai girdėti kūrinių turi lyg vieną liniją, nors skamba skirtingai, turi skirtingą tempą. Ar tai bloga, parodys ateitis. Man atrodo, net lengvo žanro lietuvių muzika galėtų būti skirtingesnė, nes ir lietuvių liaudies dainos yra nepaprastai skirtingos. Ant lietuvių lengvos muzikos uždėti „štapą“ nevertėtų. Kaip manot lietuviai kompozitoriai?

Trečia — davė nauja lietuviškos dainos žanrą, ji pasigėrėtina apipavidalinę, apvilkę gintarinę jaunystę.

Tobulėjimui ribas sunku nustatyti. „Aušra“ gali tobulėti. Gal ir balselius daugiau pamiklinti. Gal ir simetriškiau scenoje judėti, sakysime garsintuvus laikyti tose pačiose rankose, tam tikru laiku vienas pakeisti. Scenoje pasirodė su trijų rūšių aprėdais, visi skoningi, patrauklūs, tinkantys. Ar nevertėtų pabaigai išelti su lietuvių tautiniais rūbais, sudainuojant liaudies dainų?

Akomponiatorė Kristina Puidaitė gerai abejo-mis rankomis valdo visus akordo-nų klavišus, jaučia muzikos skonį, yra pirmą eilę. Tik pasigesta solo numeryje lietuviškos melodijos, ne Warsaw concerto, pagal Richard Addinsell, kaip programoje įrašyta.

Ypatingai reiklia dėkoti

jų meninei vadovei p. Valėi Tautkevičienėi, su tokiu pasišventinimu tiek daug ir gražiai pasidarbavusi lietuviškos muzikos populiaramui. Didžiosios kolonijos gali iš jų paimiti pavyzdį ir... susigėsti, kiek mažai padaro. Tiesa, pamiršau pasakyti, kiek Windsor'e gyvena lietuvių šeimų, jei dar neatspėjote. Nagi, trisdešimt! Tai štai ką gali padaryti nesuvaldomai gražus lietuviškas entuziazmas. Bravo, „Aušros“ dalyvės ir visi jas remiantieji!

Koncertą rengė Los Angeles Bendruomenė. Siūliau „Aušrai“ padaryti plokštelę. Jos dėkodamos atskakė, kad spalio mėnesį važiuos į Chicagą ir savo plokštelę padarys. (Jų vieneta galima pasiekti rašant vadovei adresu: 1033 Dougall, Windsor, Ont., Canada)

Programai puikiai vadovavo Karėlė Baltrušaitytė, žaviai padeklamavusi V. Mykoliaičio — Putino vieną ilgesnį kūrinį.

Vyt. Kašellionis

st.catharines

PAMINĖJO TAUTOS ŠVENTĘ

St. Catharines B-nė š/m. rugsėjo 9 d. vienuolyno patalpose paminėjo Lietuvos tautinę šventę. Šventės minėjimas prasi-

ATKELTA iš 12 psl.

• Prieš penkeris metus Oregon valstijoje mirė 1881 metais Lietuvoje gimęs Charles Deams, sūnus Karolio ir Barboros Burnelkytės (?) Deams. Mirusiojo lietuviška pavardė galėjo būti Kazimieras Dima, Dimša, Dimavičius ar panašiai. Mirusis vienam banke yra palikęs apie dešimtį tūkstančių dolerių, kurie galėtų tekti jo įpėdinams — giminiams, jei tokių atsirastų. Giminiams arba apie juos žinantiesiems malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke.

Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania,
41 West 82nd Street,
New York, N. Y. 10024.

dėjo dalyvaujant organizacijoms ir pamaldoms. Pamaldas atlaikė ir šventei pritaikyta pamokslą pasakė klebonas Juvenalis Liauba OFM.

Po pamaldų sekė inž. Stepono Šetkaus paskaita.

Prelegentas savo paskaitoje plačiai apžvelgė Lietuvos istoriją, paminėdamas iš himno žodžius — Lietuva tu didvyrių žemė. Didvyriskumas todėl, kad lietuviai nuo seniausių laikų gyveno miškuose, tikėjo į gamtos jėgas, gerbė viens kitą. Bendrai tais laikais lietuviai pasižymėjo dideliu humanizmu, nepakęsdavo, kad kas nors juos skriaustų ir, gausių jėgų užpulti, vieningai gindavosi ir išveržusi priešą išvydavo.

Prelegentas palietė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo kovą. Pasižymėjo, kad ir tais metais, buvo didvyrių, tuo metu savanoriui — kūrėjui buvo tik viena viltis — kovą laimėti. Palietė ir dabartinę Lietuvos padėtį, nesą abejonės, kad okupacija bus amžina. Stipresnė valstybė okupavusi silpną patį save žemina ir anksčiau ar vėliau privalės gražinti ją tikram savininkui.

Prelegentas palietė ir

dabartinį vadovavimo klausimą, kad Lietuvos vadavimas nėra tik išrinktųjų pareiga. Priešios akcijos turi kiekvienas lietuvis prisidėti.

Paskaitą užbaigdamas pastebėjo, kad žmogus nežina, kas gali būti didvyrių savųjų lietuvių tarpe, kai pav. nurodė R. Kalantą ir Simą Kudirką. Tautai yra svarbus kiekvienas lietuvis kovojantis už Lietuvos laisvę.

Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu. J.Š.

Dainininkė Anita Pakalniškytė dainuoja SLA gegužinėje, akomponuoja akordeonu K. Deksnys

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laiką saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. International dažų išpardavimas. Skambinkite - 366-6237, 366-3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI · VEDYBOS · KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

ROMARK

ROMARK

Žymiausias šiu laikų magikas

Kodėl dabar lietuviai labai mažai domisi magija? Senovėje būta didesnio ja domėjimosi, įvairūs asmenys praktiko. Aple tai galima užtikti įvairių aprašymų senose knygoje.

Kažin ar toks staigus dėmesio nutrūkimas patelgintinas Romos katalikybės išviešpatavimu. Yra katalikiškų valstybių, kur magija praktikuojama. Gal lietuviai dar nedrįsta atsipalaiduoti nuo seniau girdėtų baiminimų pekla ir smėlą verdančiais vėniais, kurie kaip tik karštos smalos kaušus pilstą į klebonų pamokslų neklausančius. Aišku, su šakėmis pražiodinė....

Dabar į magiją žiūrima kaip į nuostabų sugebėjimą, kartais neišaiškinamą mokslo nei logikos pagelba. Anglų, vo-

klečių, prancūzų, ispanų, lenkų ir kitų kalbomis yra gana skaitlinga literatūra apie magiją, jos kelstenybes, žymiuosius magikus ir kt. Lietuvių kalba baiminamasi net straipsnelį parašyti.

Esame girdėję, kad žmogaus tvėrimo pradžioje buvę viena angelų rūšis, bet vieniems sukilus, Dievas juos pasmerkęs ir pavadinęs vėniais. Jie žinomi juodųjų, peklinių, šetonų, liucipierių ir kitokiais vardais. Kiti angelai pasilikę balti. Tokie vaizduojami ir dabar.

Magija irgi skirstoma į baltąją ir juodąją. Baltoji magija niekam blogo nedaranti. Juodoji magija daranti žalą.

Kas yra Romark?

Tikra jo pavardė yra Markham. Vardas Ronald, 1926 m. gimęs Anglijoje. Yra skelbiančių, kad jis yra išikūnijęs nuo angliško žodžio re-

arnation / Houdini's, kuris tais metais mirė.

Būdamas dešimties metų bandė valdinti. Jokios sėkmės.

Pabaigęs gimnaziją, Durham un-te studijavo architektūrą.

1948 m. Londone dalyvavo filme "Oliver Twist", bet tenai jam tebuvo leista ištarti "a ladder, a ladder"/kopėčios, kopėčios!/. Filmo pasaulis užsibaigė.

Už nuomojamą kambarį neturėjo pinigų apsimokėti. Jo šeimininkas, daktaras psichiatras, ligonis bandydavo gydyti hipnotizuodamas, bet ligoniai nesuprasdavo jo pallepimų. Tas daktaras paprašė bepinigi nuomininką R. Markham jo pacientams aiškiai pasakyti hipnotizuojančius žodžius.

Netrukus R. Markham pats atidarė kliniką šlaurinėje Anglijoje. Apie 20 metų padirbėjęs kaip psichologas ir hipnoterapistas, pagarsėjo. Buvo prašomas duoti parodumus įvairiose kitose vietose.

Ir štai, 1971 m. vasario mėn. jis keliavo po Angliją, ragindamas žmones nerūkyti. Tam tikrais atvejais rūkymas iššaukia

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,

11-12 kambarys

Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Atgijo iš mirusių

Kiek laiko reikia nustatyti, kad žmogus miręs? Minutės? Jis sutarė su visam pasaulyje žinomu dr. Christian Barnard, kad jis iš numirusių atskels po keturių minučių. Seansą stebėjo apie 250 medicinos daktarų. Po pripažintos jo mirties jis prisikėlė po keturių minučių.

Pasaulio šachmatų
meisteriai Boris
Spassky ir Bobby
Fisher nedrįsta prieš
į žaisti

Jis įlem pasiūlė prieš abu žaisti šachmatais užrištomis akimis, pažadėdamas laimėti. Pasiūlė \$350,000 dolerių išlošėjui. Pasaulio šachmatųmeisteriai atsisakė Fisher paklausė: "Ar Romark yra kompluteris?"

Mačiau Romark
pasirodyma teatre

Kaip užsienio spaudos atstovas, buvau pakviestas į Romark teatrinių pasirodymų Los Angeles, Calif., garšlam bei gerą vardą turinčiam Huntington Hartford Theatre. Rengė žinoma The Greek Theatre Association. Jo spektakliai vyko apie dvi savaites.

Pilnutėlė salė žmonių, nors buvo darbo dienos vakaras. Bilietai iki šešių dol. 50 ct. Su žmonele sėdėjau ketvirtoje eilėje. Dalyvavo nemaža kitos užsienio spaudos. Pasirodymas truko apie dvi valandas, su pertrauka.

(pabaiga kitame numeryje)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.

Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING

276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 128.

Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building

Suite 417, Montreal, Que.

Tel. 871-1430

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.

MONTREAL

TEL.: 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 ST. CATHERINE Street W., Room 600

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

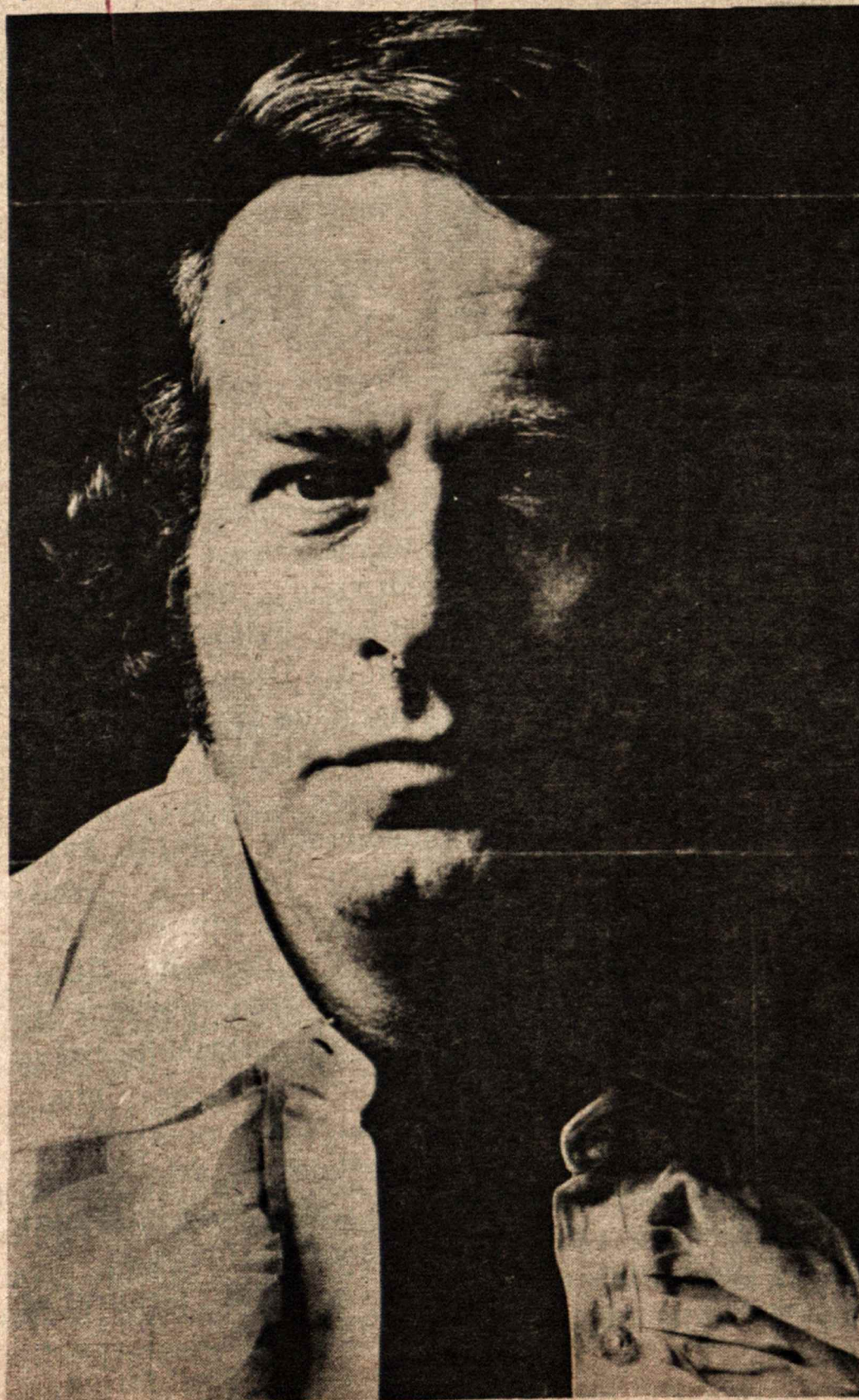
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,

1538 Sherbrook St. West,

Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel. 931-4024

Ronald Markham.

DIDELIO DĖMESIO!

Montrealio lietuvištinė mokykla pradeda darbą su, palyginus, labai mažu mokinių skaičiumi. Susirūpinus kur – gi yra Montrealio lietuvių vaikai – yra sudaromas mokyklinio amžiaus vaikų sąrašas. Iš jo aiškėja kad apie 50% vaikų lietuvištinės mokyklos nelanko ar nuostojo jos nebalgę. Tai laikytina skaudulingu reiškiniu Montrealio lietuvių visuomenėje. Išsikalbėjus su ne vienu tėvu (neleidžiančiu vaiką į lietuvišką mokyklą) teko išgirsti įvairių priežasčių: a) daug mokslo – sunku vaikui, b) žemas mokyklos mokslo lygis – neverta lėsti, c) vaikas nenori

Brangiai mamytėi A. A. PETRONELEI
NARUŠEVIČIENEI mirus, jos sūnų Joną su
šeima nuoširdžiai užjaučia –

G. J. Dalmontai
J. J. Zirkai

lankyti mokyklos, d) susipyko tėvas su mokytoju, e) nėra kam vaiką nuvežti į mokyklą, f) lietuviška mokykla gadina mokslo pažangą anglų mokykloje ir t.t. Rimtų priežasčių nedaug: transportas, mokestis būtų gali spręsti visiems bendrai. Montrealio lietuviams nereikia nieko daugiau kaip tik patlėms dar kartą pasižiūrėti į savę ir padaryti palyginimą su mažesnėmis lietuvių apylinkėmis. Reikia pabusti, reikia lietuvių mokyklos reikalu su-

krusti. Be abėjo vaikai bus priimami į visus skyrius pagal pajėgumą ir sekančiomis mokslo dienomis. Mokinių – studentų laukia ir lietuvištinis seminaras. Jų sukvietimui yra organizuojama talka ir bus kreipiamasi į lietuvių jaunuolius – es, baigusius lietuvištinę mokyklą ir nelankiusios jos.

P. Adamonis

• L.K. Mindaugo šaulių kuopos, dėl pereinamosios taurės, šaudymas įvyks ši šeštadienį kuopos šaudykloje.

PRASIDĖJO MEDŽIOKLĖS SEZONAS

Kvebeko gamta iš tikrųjų yra medžiotojų rojus. Kvebeko "girių karaliumi" paprastai laikomas elnias (moose), tačiau medžiotojai medžioja ir stirnas, meškas, kurapkas, kiškius, laukines žąsis, antis. Aistringais medžiotojais yra ir daug Kvebeko lietuvių.

Foto: Gouvernement du Quebec

• Ši šeštadienį grybų vakarienė Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

• Elzbietos Kardellienės muzikos studija pradėjo mokslo metus. Esant reikalui galima skambinti tel.: 767-0473.

• Arūnas Ališauskas JAV-se John Hopkin's universitete išlaikė visus egzaminus istorijos daktarui. Atostogavo Cape Cod ir pas tėvus Montrealyje.

• V.M. Jonynai ir P.I. Lukoševičiai buvo išvykę į Kanados vakarus, Vancouverį ir kt. Taip pat išvykę buvo Niedvarų šeima.

Montrealio medžiotojų ir meškeriojų praėjusių metų valdyba susirinkusi posėdžio pas sekretorių Petrą Rzevucką. Iš kairės: O. Mylienė, M. Šiaučulienė, A. Urbanavičienė, K. Kiauš, P. Rzevuckas, J. Šiaučulis; viršuje: A. Žiukas su žmona, A. Rzevuckienė ir S. Pocauskas.

• Pranas Rudinskas bedažydamas savus namus, kridamas kopečiomis nusilaužė kairę ranką.

• Kapitonas L. Baršauskas iš Valcartier, P.Q. kariuomenės bazės perkeltas į prie Montrealio. Gyvena pas tėvus LaSallėje.

• Nijolės Bagdžiūnienės tėvai Vadišiai iš Manchesterio daro emigracinių žygių atsikelti į Montrealį. Tad retas, bet sveikintinas reiškinys Montrealio liet. kolonijos padaugėjime.

• Ištekėjo Linda Villamaitė už Jerry McCarthy. Vestuvės įvyko A.V. salėje.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiamą greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

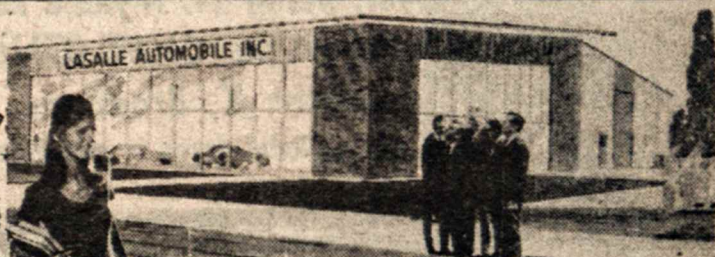
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairių ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.
Tel. 355-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtyys. Sav. G. Desrochers

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos (Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. Išdirbiniai ir visa kt.

7055 BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

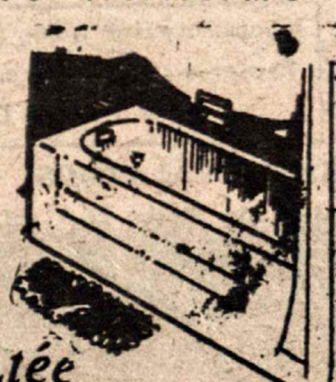
VISKAS – MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec įsnaumui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

DEVYNIOLIKTOJI KANADOS Lietuvių Diena

Toronte spalio 5-7 dienomis (ilgąjį Padėkos savaitgalį)

PENKTADIENI, spalio 5 d.,

7 v.v., Lietuvių Namuose
(1573 Bloor Street West),

jaunimo vakaras

su ŠOKIAIS ir MENINE PROGRAMA.

Gros orkestras "Muzika", meninę programą atliks Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vad. sol. V. Verikaičio. Dalyvauti kviečiami visi — jaunimas ir senimas

Iėjimas — \$2.50, moksleiviams ir pensininkams — \$1.50

ŠEŠTADIENI, spalio 6 d., 7 v.v.

DIDYSIS SUSIPAŽINIMO VAKARAS

Etobicoke Lions' klubo salėje

(3 Queensway Lions Court) Gros A. DIMSKIO orkestras. Meninę programą atliks mergaičių kvartetas "RASA" iš Londono, Ont.

Iėjimas — \$3.00, moksleiviams ir pensininkams — \$1.50

Golfo turnyras — 10 v. ryto

Dalyvauti kviečiami visi suinteresuoti

Telefonai informacijai:

787-5047 arba 766-6037

Visi Kanados lietuviai ir JAV tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

KLB Toronto apylinkės valdyba

SEKMADIENI, spalio 7 d.:

pamaldos (Mišios) katalikams

— 2 v.p.p. Šv. Mykolo katedroje (65 Bond St.)

pamaldos evangelikams —

2 v.p.p. Išganytojo ev. liuteronų bažnyčioje (1691 Bloor Street West)

IŠKILMINGAS AKTAS IR KONCERTAS

650 metų Lietuvos sostinės Vilniaus sukakčiai

paminėti — 4 v. p. p. Ryersono

Politechnikos Instituto salėje

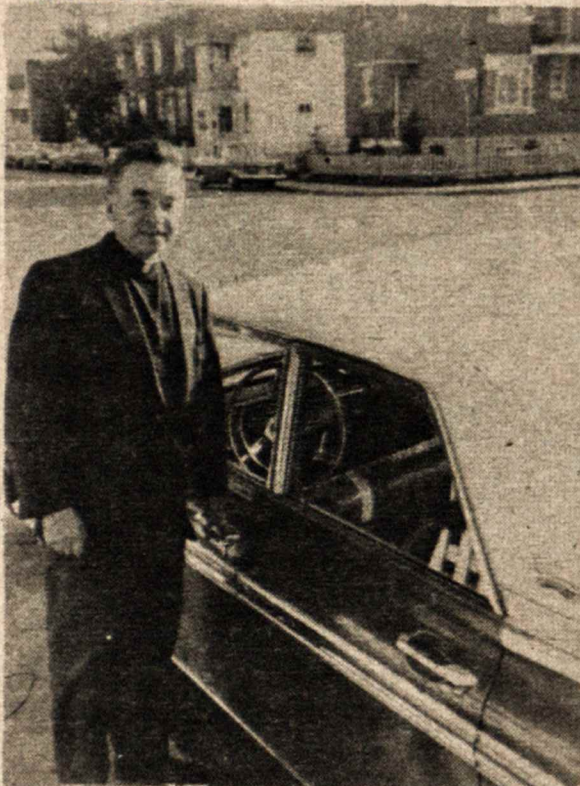
(43 Gerrard Street, netoli Šv. Mykolo katedros)

Meninę programą atliks ČIURLIONIO

ANSAMBLIS ir poetas K. Bradūnas

Iėjimas — \$5, \$4, \$3, moksleiviams ir pensininkams — pusė kainos

• Šeštadienį A.V. paraplijos iškūrėjo, klebono tėv. J. Kubiliaus pagerbimas įvyks paraplijos salėje. Šv. Onos draugija kviečia kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Tėv. J. Kubilius →

ŠAUNIOS VESTUVĖS...

(Atkelta iš 11 psl.)

krauti kalnai, o jau gėrtimėlio "upėmis" tekėjo! Visi valgė, gėrė ir net per "barzdą varvėjo".

Padavėjom aptarnaujant svečius, kelis kart krūto ir sudužo stiklai, todėl vestuvinė laimė garantuota. Jaunavedžiai medaus mėnesį praleisti povestuvinei kelienei išvyko paglaptingai nežinoma kryptimi.

Vieni spėja, kad su Apollo raketa į mėnulį, antri spėlioja, kad į Kanados šlaurę ledinuosius kalnus atsiųsint, o treči smalsuoliai rankas suėmę aišmanuoja, Dievas žino kur? Pagaliau ne mūsų reikalas kur jie išvyko. Linkime jaunavedžiams daug laimės ir sėkmės gyvenime!

Senukas

Žemiausios kainos! MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

● NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!

● NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!

● MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!

● UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

PASIKALBĖKITE SU

Managėrius

LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6%	Asmenines	6%
Taupomasis s-tas	6,5%	Nekiln. turto	9%
Term. ind. 1 m.	7,5%	Čekių kredito	9%
Term. ind. 2 m.	8%	Investacines	nuo 9,5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8,5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10.000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263, Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.